

INFORMATIVNI

guzina

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto VIII.

Ravne na Koroškem, januar 1971

Št. 1

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarn Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

Direktor Franc Fale

POGUMNO NAPREJ

Z letom 1970 se za železarno Ravne zaključuje važno obdobje. Največje investicije so v glavnem končane, podjetje je dobilo viden zaključene celote. S tem obdobjem pa kljub stalni rasti proizvodnje v zadnjih dveh letih nismo zadovoljni.

Sistem gospodarske reforme je določenim vrstam industrije dal niz privilegijev, medtem ko jih bazična industrija, kamor spadamo tudi mi, ni bila deležna.

Razni privilegiji so dovedli do več sistemov cen, več vrst deviznih in blagovnih zunanjetrgovinskih instrumentov, ki različno delujejo na posamezne vrste industrije. Tudi stimulacija izvoza je temeljila na privilegiranem položaju predelovalne industrije. Ob gospodarski reformi smo se odločili za tržno gospodarstvo in proste cene. Pri tem je bila cena važnejših reprodukcijskih materialov, med njimi tudi jekla, obdržana pod kontrolo. V letih od 1965 pa do danes se je predvsem na področju cen marsikaj spremenilo. Ob vstopu v gospodarsko reformo vsaj približno usklajena tržna razmerja so se v celoti porušila, pri čemer je bilo s kontroliranimi cenami prav železarstvo najbolj prizadeto. Po dolgem prizadevanju smo delno dosegli popravke cen jekla praktično šele v letu 1970. Žal izgubljenega dohodka, ki se je prelival drugam, ni moč več nadoknaditi.

Od novih gospodarskih ukrepov stabilizacije, ki so v teku, in ki se še pripravljajo v letu 1971, pričakujemo več. Podpirali jih bomo, čeprav se v polni meri zavedamo, da leži glavno breme za odstranjevanje težav na naših ramah. Pričakujemo pa, da bodo trajni stabilizacijski ukrepi odpravili neenakopravnost v pogojih gospodarjenja v posameznih gospodarskih panogah in dali v naši družbi tudi črni metalurgiji ustrezno mesto. To niso samo naše želje, temveč tudi upravičene zahteve.

Pa si oglejmo nekoliko podrobneje naše delo in uspehe v letu 1970.

V letu 1970 smo izdelali okroglo 153.000 t surovega jekla, kar je za 13 % več kot v lanskem letu, ko je proizvodnja jekla znašala 135.819 t.

Skupna proizvodnja je dosegla 368.000 t ali za 5 % več, kot je predvideval proizvodni načrt, in za 25 % več kot v preteklem letu 1969.

Važnejša kot skupna je blagovna proizvodnja, to je tista količina naših izdelkov, ki smo jo dobavili našim potrošnikom in iz katere izvira dinarska realizacija.



Srečno 1971

Blagovne proizvodnje smo dosegli okroglo 105.800 t, kolikor je je predvideval tudi letni gospodarski načrt, proti doseženi v letu 1969 pa je za 16 % višja.

Moramo pa poudariti, da smo trgu dali v letu 1970 mnogo več, kot je to razvidno samo iz razlike med blagovno proizvodnjo v letu 1969 in 1970, ki znaša 16 %. V blagovni proizvodnji leta 1969 je vključena namreč prodaja 13.834 t ingotov Jesenicam. Če od blagovne proizvodnje odštejemo ingote, smo v letu 1970 dali trgu 34 % jeklarskih izdelkov več kot v predhodnem letu.

Največji porast obsega blagovne proizvodnje izkazujejo v primerjavi z letom 1969 valjarna (63 %), kovačnica (11 %) in livarna (8 %), medtem ko je v ostalih obratih obseg proizvodnje v letu 1970 nekoliko nižji od doseženega v letu 1969.

V valjarni je bila predvidena prodaja 26.500 t gredic za medsebojno menjavo. Zaradi zakasnitve izgradnje valjarne v Štorah pa je bila dejanska potreba znatno nižja.

Izpad prodaje gredic smo nadoknadili s povečano količino paličastega jekla. Načrt je predvideval 40.000 ton valjanega paličastega jekla, medtem ko znaša dosežena blagovna proizvodnja 62.200 t ali okroglo 22.000 t več, kot je to predvideval načrt. Na to visoko doseženo proizvodnjo je vplival tudi ugoden asortiment za izvoz.

Z načrtom predvidenega obsega proizvodnje pa v letu 1970 niso dosegli obrati jeklovlek, vzmetarna in mehansko predelovalni obrati. V teh obratih je tudi v letu 1970 doseženi količinski obseg proizvodnje nekoliko nižji od doseženega v letu 1969. Vzrokov za to je več. Delni vzrok v jeklovleku je bilo pomanjkanje vložka, predvsem pa pomanjkanje naročil za vlečeno jeklo, v vzmetarni pa upadanje naročil za vzmetne liste.

V mehanični obdelovalnici se je menjal asortiment in smo prešli na višjo stopnjo finalizacije, kjer je več vložnega živega dela in manj materiala. To se pozneje vidi pri doseganju realizacije. Boljša oskrba z vložnim materialom za nože, pnevmatično orodje, vence itd. bi lahko pomagala do večje proizvodnje in s tem do boljšega izkoriščanja kapacitet. Moramo pa tudi priznati, da je v tem obratu stalno primanjkovalo delovne moči in tudi z delom prek rednega delovnega časa nismo uspeli tega nadoknaditi.

Tako skupna kot blagovna proizvodnja je med letom postopoma naraščala, svojo kulminacijo pa je dosegla v zadnjem kvartalu. Odprema pa bo zaradi znižanja zaloga večja od blagovne proizvodnje ter bo znašala ca 108.000 t.

Dosežena realizacija se bo gibala na višini okroglo 438.500.000 din, kar je za 11 % več, kot je predvideval letni načrt (396 milij. din), in za 25 % več, kot je bilo doseženo v preteklem, 1969. letu (351,5 milij. din).

Proti načrtu zaostajata jeklovlek (indeks 90,7) in vzmetarna (indeks 86,3), proti letu 1969 pa le vzmetarna. V letu 1970 dosežena realizacija tega obrata je za okroglo 8 % nižja, kot je bila dosežena v letu 1969.

V primerjavi z načrtom presega realizacijo v največji meri kovačnica, v primerjavi z letom 1969 pa valjarna.

Na razkorak med planiranim obsegom blagovne proizvodnje in realizacije — dejansko dosežena blagovna proizvodnja je praktično enaka planirani, medtem ko je realizacija za okroglo 11 % višja od planirane — vpliva v prvi vrsti v letu 1970 dosežena regulacija prodajnih cen in le v manjši meri boljši kvalitetni asortiment. V določeni meri pa je na doseženo realizacijo negativno vplival relativno visok delež izvoza. Iz tega izvira nujnost forsiranja izvoza vrednih izdelkov, predvsem 117. panoge.

Podobno kot pri blagovni proizvodnji je bila tudi dinamika gibanja realizacije med letom v stalnem porastu in je najvišjo vrednost dosegla v zadnjem kvartalu, ko je znašala 121 milij. din.

V realizaciji je viden porast deleža 114. panoge, ki je v letu 1969 znašal 56,7 % in se v letu 1970 povzpela na 59,2 %, medtem ko je delež realizacije 117. panoge padel od 43,3 % v letu 1969 na 40,8 % v letu 1970. Vzrok temu je visok porast proizvodnje valjarne.

Število zaposlenih je skozi celo leto kljub relativno visoki fluktuaciji postopoma naraščalo. V letnem poprečju smo dosegli 3580 zaposlenih ali 99,2 % od planirane števila. V primerjavi z letom 1969 pa znaša v letu 1970 porast števila zaposlenih 5,2 %. V naši delovni skupnosti je zaposlenih 630 žena, kar predstavlja relativno visok odstotek nad 17 % od skupnega števila zaposlenih. Ne moremo pa se pohvaliti s kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Produktivnost, merjena s fizičnim pokazateljem — ton blagovne proizvodnje na zaposlenega in mesec, znaša v letu 1970 2,47 t/zap./mes., kar je za 10,3 % več od dosežene v letu 1969. Gledano po posameznih obratih je tudi tukaj največ napredovala valjarna, kar je pri upoštevanju investicijskih naložb in ugodnega asortimenta tudi razumljivo.

Merjeno z denarnim pokazateljem bomo v letu 1970 dosegli 10.205 din realizacije na zaposlenega in mesec, medtem ko je ta v letu 1969 znašala 8610 din. Porast znaša torej 18,5 %.

Dosežena produktivnost, merjena bodisi po količini ali vrednosti, pa ni povsem primerljiva z lanskim letom. Na produktivnost po količini vpliva ne samo vključevanje novih kapacitet v proizvodnjo, temveč tudi spremenjen asortiment. Na eni strani je bila v letu 1969 v blagovno proizvodnjo vključena znatno večja količina ingotov, ki potrebuje manj ur na tono proizvodnje, po drugi strani pa smo zlasti v mehanski obdelovalnici več finalizirali, kar je zopet izraženo v nižji količini. Svoj vpliv na doseženo produktivnost, merjeno z dinarskim pokazateljem, pa ima povišanje cen v drugi polovici leta.

Od skupne količine odpremljenega blaga okroglo 108.000 t smo na domačem tržišču prodali ca 75.500 t in v izvozu ca 32.500 t naših izdelkov. Približno razmerje v količini znaša torej okroglo 70 % od odpreme za domači trg in okroglo 30 % za izvoz.

Spričo konjunktura v letu 1970 s plašmajem naših izdelkov na domačem trgu ni bilo večjih težav. Največje povpraševanje je bilo po valjanih izdelkih, pnevmatičnem orodju, industrijskih nožih in je-

klolitini. Težave povzročajo slabi plačniki, dasiravno so plačilni roki določeni s 45 dnevi. Želeno bi bilo, za kar si prizadevamo, da se ti skrajšajo na 25 dni. Slabo plačevanje naročnikov pa povišuje našo nelikvidnost. Določene težave so nastale pri prodaji stiskalnic, ker žele kupci nabavljati svojo opremo na kredit. To vprašanje smo želeli rešiti prek grosističnega podjetja »Feroelektro« Sarajevo, vendar tudi to do sledi ni rodilo želenega uspeha. Zaenkrat je vprašanje financiranja izgradnje stiskalnic za potrebe jugoslovanskega trga še vedno odprto.

Vrednost na domačem trgu prodanega blaga znaša okroglo 357 milij. din ali okroglo 81 % od skupne realizacije.

Letošnji izvoz je dosegel rekordno višino okroglo 32.500 t, kar je 30 % od odpreme in vrednost okroglo 81,5 milij. din ali okroglo 19 % od dosežene realizacije. Dolarska vrednost znaša okroglo 5.665.000 \$, iz dolarske in dinarske vrednosti izvoza rezultira poprečna vrednost dolarja 14,38 din. Od celotnega izvoza odpade 97 % na konvertibilno in le 3 % na klirinško področje.

Pri 438,5 milij. din realizacije in 108.000 tonah odpreme znaša poprečna dosežena prodajna cena 4,06 din/kg. Samo na domačem trgu znaša 4,72 din/kg in v izvozu le 2,50 din/kg. Seveda ti dve ceni v celoti nista primerljivi zaradi različnega asortimenta, vendar kažeta potrebo izboljšanja izvoznega asortimenta v korist višje vrednih izdelkov.

Oskrbovanje železarne s potrebnimi surovinami, reprodukcijskim in pomožnim materialom ter energijo je bilo zvezano z znatnimi težavami. V prvi vrsti se to nanaša na našo osnovno surovino — staro železo. Spričo vedno večjega obsega proizvodnje jekla v državi in mnogo počasnejšega naraščanja količine doma zbranega starega železa se iz leta v leto povečuje delež uvoznega starega železa, kar se posebno neugodno odraža pri proizvajalcih elektro jekla, pri katerih predstavlja staro železo največji delež v kovinskem vložku.

Vseh materialov smo v letu 1970 nabavili v vrednosti za prek 338 milij. din. To je za dobrih 100 milij. več kot v lanskem letu. Ta razlika obstaja v tem, ker smo se proti koncu leta oskrbeli delno s surovinami, ki naj omogočijo redno obratovanje v prvih mesecih leta 1971. Čeprav bo dejanska vrednost porabljenega materiala nižja od nabavljenih količin, razlike med letom 1970 in 1969 ne moremo v celoti opravičiti samo z višjim obsegom proizvodnje in višjimi nabavnimi cenami. Lahko trdimo, da je tudi poraba raznih materialov v naši tovarni še vedno previsoka. Naša glavna naloga v letošnjem letu je torej skrajna štednja, zvišanje izplena, znižanje izmečka, čim boljše izkoriščanje kapacitet itd., kar vse v znatni meri vpliva na znižanje materialnih stroškov in s tem na izboljšanje finančnega uspeha poslovanja.

V celotni vrednosti nabavljenega materiala se je v letu 1970 proti letu 1969 povečal tudi delež uvoženega reprodukcijskega materiala. Tako je v letu 1969 znašala vrednost uvoženega repromateriala (brez starega železa) okroglo 53 milij. din in se je v letu 1970 povzpela na 87 milij. din. Štednja s tem materialom mora biti še večja, sprijazniti pa se bomo morali tudi z

dejstvom, da moramo uvoženo blago v čimvečji meri nadomestiti z domačim.

Kot prevelike lahko ocenimo tudi naše zaloge, ki so visok izvor vezave naših itak skromnih obratnih sredstev. Vrednost zaloga ob koncu leta znaša celih 145,5 milij. din, od česar odpade na surovine 64 milij. din, polizdelke in nedokončano proizvodnjo 76 milij. din in končne izdelke 5,5 milij. din. Tudi znižanje zaloga je ena od naših važnih nalog za letošnje leto.

Če primerjamo naš obseg proizvodnje po količini in vrednosti s sprejetim načrtom in dosežki leta 1969, vidimo, da gremo naprej in da smo torej poslovno leto 1970 relativno ugodno zaključili. Ta ugotovitev se v določeni meri nanaša tudi na naš poslovni uspeh. Ostanek dohodka ali bruto skladi, ki smo jih ustvarili, znašajo okroglo 20 milij. din. Izreden problem pa je ob tem naša likvidnost, ki se stalno slabša. Kupci nam dolgujejo 135 milij. din, kar predstavlja skoraj našo 4-mesečno realizacijo. Mi pa smo našim dobaviteljem dolžni 45 milij. din.

Skozi vse leto trajajoče izredne težave zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so se zadnja dva meseca še zaostrele. Zaradi vračanja kredita za osebne dohodke in restrikcije drugih kratkoročnih kreditov smo bili v času od 28. novembra do 8. decembra blokirani, prav tako pa smo iz istih razlogov blokirani sedaj že od 12. decembra dalje. Trenutno smo blokirani za prek 5 milij. din. Blokirani oziroma prazni so tudi računi vseh skladov in devizni račun. Poleg dejstva, da domačim dobaviteljem že daljšo dobo ne plačujemo naših obveznosti, dolgujemo večmilijonske zneske za obvezne depozite za uvoz repromateriala, za prevoze, špediterske in carinske stroške. Vprašanje rednega izplačila osebnih dohodkov praktično ne spada več v domeno ljudi, ki so po svoji funkciji zadolženi za redno oskrbovanje finančnih sredstev, pač pa smo bili primorani zadnje mesece ta pereči problem reševati bolj po politični liniji, in to na najvišjem nivoju, kar je vsekakor nenormalen pojav. Denarni zavodi, pri katerih je podjetje vedno najemalo raznovrstne kredite, so z novimi predpisi skoraj izgubili svoj osnovni pomen, ker so postali distributerji v poglavju blokade žiro računov gospodarskih organizacij. Zato, ker jim je Narodna banka z restriktivnimi ukrepi odvzela njihov kreditni potencial.

Celotna podoba našega gospodarskega uspeha poslovanja v letu 1970 pa je naslednja.

Celotni dohodek je bil dosežen v višini 538 milij. din. Porabljena sredstva (stroški plus amortizacija) znašajo 407 milij. din, iz česar rezultira dohodek v višini 131 milij. din. Če ta dohodek označimo z indeksom 100, potem znašajo pogodbene obveznosti 10,7 %, zakonske obveznosti 9,9 %, bruto osebni dohodki 64,1 % in ostanek za sklade v že omenjeni višini 20 milij. din 15,3 % od dohodka podjetja.

Dosežena akumulativnost podjetja, ki izvira iz primerjave celotnega dohodka proti ostanku za sklade, znaša 3,7 %.

Iz primerjave celotnega dohodka (538 milij. din) s stanjem kupcev (135 milij. din), dobaviteljev (45 milij. din) in vrednostjo zaloga (145,5 milij. din) dobimo faktor obračanja 1,65. Ta koeficient obračanja je iz-

redno nizek in bi v normalnih okoliščinah moral biti okoli 2,5.

Poprečni osebni dohodki skupno z regresom za dopuste so dosegli višino 1.400 din na zaposlenega in mesec.

Investicijska izgradnja v letu 1970 ni potekala po predvidenem načrtu. Letna tranša od Jugoslovanske investicijske banke nam je bila odobrena šele oktobra.

V obratovanje je šla druga 40-tonska elektro peč, dokončana je bila težka proga valjarne z globinskimi pečmi in konti žarilna peč v livarni. V pogon je šla mini livarna, vseljeno je poslopje garderob in sanitarij mehanske obdelovalnice, postavljena je filtrska postaja na vodovodu, popravili smo cestišča v zahodnem delu tovarne, nabavljenih pa je bilo tudi nekaj strojev in sredstev za delo. Iz investicijskih del po 47. natečaju je še vedno ostala nedokončana kovačnica.

Od objektov družbenega standarda je bilo do razširjene 3. faze dokončanih 41 hiš v Dobji vasi. V gradnji je zadnja vrsta 5 hiš v Dobji vasi, pričela pa so se tudi dela za novo naselje na Javorniku.

Leto 1970 je bilo za nas jubilejno leto. Praznovali smo 350-letnico fužinarstva v Mežiški dolini. Tri in pol stoletja je taljenje jekla glavni vir življenja tega kraja. To pa ni bil edini jubilej. Če izvezemo še ne v celoti dokončana dela v kovačnici, smo v letu 1970 zaključili po razsežnosti razvojnega projekta tudi največje investicije po osvoboditvi. V to za nas pomembno leto smo vstopili s sklepom — 400 milijonov za jubilej. To smo tudi dosegli in preslegli.

V jubilejnem letu smo tovarno vzorno uredili in očistili vse navlake. Taka naj bo tudi naprej. Le v urejenih in čistih prostorih lahko nastaja žlahtno jeklo, katerega največja odlika je ravno njegova metalurška čistoča.

Z letom 1971 stopamo v naše novo razvojno obdobje. Tudi v tem novem petletnem razvojnem obdobju Ravne ne odstopajo od svoje že leta 1945 začrtane razvojne poti povečevanja in poglobljanja proizvodnje plemenitih in kvalitetnih jekel.

Osnovna karakteristika za naslednje petletno obdobje že izdelanega razvojnega programa je oplemenitenje naše proizvodnje. Program ne predvideva gradnje novih agregatov za proizvodnjo jekla, temveč le dopolnjevanje onih sredstev za delo, ki naj omogočijo večjo rentabilnost in gospodarnost poslovanja, višjo stopnjo predelave in obdelave jekla, specializacijo in strukturalno izboljšavo proizvodnje glede vrst jekla in povečane stopnje finalizacije. Naš bodoči razvojni program pomeni torej predvsem le boljše izkoriščanje proizvodnega potenciala in s tem večjo donosnost osnovnih in obratnih sredstev.

Ob koncu tega petletnega razvojnega programa naj bi izdelovali 200.000 t elektro jekla letno, katerega bi predelali v 129.000 t visokovrednih jeklarskih izdelkov ter plemenitih in kvalitetnih vrst jekla. V tej količini so zastopana valjana plemenita jekla z 71.500 t, kovana plemenita in kvalitetna jekla s 16.700 t, vlečena, luščena in brušena plemenita jekla s 7000 t, jeklolitina iz kvalitetnih in plemenitih vrst jekla z 11.000 t, vzmeti z 11.000 t in mehansko obdelani izdelki iz kvalitetnih in plemenitih vrst jekla z 11.800 t.

Visok kvalitetni asortiment se ne odraža samo v vrstah jekla, temveč tudi v asortimentu mehansko obdelanih izdelkov. Povečuje se obseg proizvodnje rezilnega orodja, pnevmatičnih strojev in vrtnega orodja, gotovih strojev in naprav, medtem ko ostane količina obdelanih ulitkov in odkovkov praktično na sedanji višini. V strukturi proizvodnje jekla so zastopana konstrukcijska jekla s 75 %, orodna jekla



Pod snegom

z 18 % in jekla s posebnimi fizikalnimi lastnostmi s 7 %. Po svojem kemičnem sestavu pa je le 27 % ogljikovih in 73 % legiranih jekel.

S tem obsegom proizvodnje se predvideva leta 1975 realizacija v višini 700 milij. din. Ta realizacija je za 62 % višja od dosežene v startnem letu 1970. Po izdelani tržni analizi obstaja realna možnost plasiranja naših izdelkov, s tem da se naš izvoz giblje na višini 18 % od realizacije.

Vlaganja v osnovna sredstva, potrebna za uresničitev tega proizvodnega programa, so ocenjena na 143 milij. din. Največji delež od tega je namenjen valjarni za ločitev srednje in lahke proge, izgradnji peči za toplotno obdelavo v valjarni in kovačnici ter termični obdelovalnici, izpopolnitvi naprav za dvig kvalitete nivoja proizvodnje in končno izpopolnitev naprav za povečanje stopnje finalizacije.

Vprašanje kreditiranja danes še ni v celoti rešeno. Upravičeno upamo, da bomo tudi ta problem združeni v okviru slovenskih železarn v letu 1971 ugodno rešili.

Tako kot povsod je tudi tukaj začetek vedno najtežji. Leto 1971 pa je prvo leto v naši etapi novega razvoja, zato moramo vložiti vse svoje sile, da bomo v tem letu dosegli to, kar smo si z našim gospodarskim načrtom za leto 1971 zadali na rame.

O gospodarskem načrtu za leto 1971 je v celoti že razpravljalo in ga potrdilo naš delavski svet v decembru. Kakor je znano, predvideva načrt za leto 1971 170.000 t surovega jekla, kar je za 11 % več kot v letu 1970. Za to proizvodnjo razpolagamo z zadostnimi jeklarskimi kapacitetami.

Blagovna proizvodnja naj bi dosegla 117.450 t, kar je zopet za 11 % več kot v lanskem letu. V tej blagovni proizvodnji je vključenih tudi 12.000 t gredic za prede-

lavo v Štorah. Vrednost blagovne proizvodnje naj bi znašala 480 milij. din ali 10 % več kot letos.

Pri tej realizaciji bodo osebni dohodki skupno z regresom za dopust znašali 1.465 din, z dodatkom za topli obrok pa 1.482,5 din/zap./mes.

Pri povečani stopnji amortizacije od okroglo 8 % na 9 % v letu 1971, ki naj omogoči hitrejšo obnavljanje sredstev za delo, bomo ustvarili okroglo 14 milij. din skladov, število zaposlenih pa se bo od letnega poprečja 3580 v letu 1970 povečalo na 3720 ali za slabe 4 %.

Dasiravno lahko trdimo, da je naš gospodarski načrt za letošnje prvo leto v novem razvojnem obdobju grajen na realnih osnovah, bo za njegovo uresničitev potrebno trdo delo nas vseh, od vodstva podjetja prek kreatorjev proizvodnje, prodajne in finančne politike do zadnjega delavca ob vedno konstruktivni in tvorni pomoči organov delavske samouprave, družbenih in političnih organizacij podjetja.

Na zasedanju delavskega sveta smo si zadali nalogo izdelati program varčnega gospodarjenja, skrajne štednje, povečanja izplena, znižanja izmečka, izboljšanja kvalitete, večje poslovnosti in več posluha za naše potrošnike.

Sloga in trdna volja sta bili vedno lastnosti ravnateljev železarjev. Z delavoljnostjo in ljubeznijo do našega kraja glejmo tudi naprej. Z združenimi močmi bomo premagali vse težave nastopajočega težkega obdobja naše gospodarske stabilizacije. Sledimo besedam ljudskega reka: »Kdor ne napreduje, ta nazaduje.« Mi pa za dobro našega kraja, naše ožje in širše domovine in nas samih nazadovati ne smemo, ne moremo in tudi ne bomo, zato — pogumno naprej.

Gregor Klančnik, generalni direktor ZP

Iz leta spoznanja v leto zdravljenja

Operacija se je začela z zapoznelostjo, potem ko je bolezen postala tako akutna, da so že zunanji znaki bili očitni, zato v njej ni bilo možno izbirati niti sredstev niti metode. Padarji smo že pred dvema letoma ugotavljali, pred letom pa neizpodbitno diagnosticirali vzroke slabitve organizma, izbrani specialisti pa so šele pet minut pred dvanajsto tako sprevideli, da so se končno odločili za kuro. Reprodukcijska slabokrvnost je bolezen, ki nas muči in le transfuzija tuje krvi je naše telo obdržala pokonci.

Reprodukcija — beseda, ki jo neprestano ponavljamo, je pojem obstanka in razvoja življenja, reprodukcija je obnavljanje vsega — proizvodnje, znanja, zdravja, naroda in družbenih ureditev. O enostavni reprodukciji govorimo takrat, ko se ponavljanje procesa vrši v enakem obsegu. Naše podjetje je v enajstih mesecih leta 1969 izdelalo 574.342 ton, leta 1970 pa 574.346 ton surovega jekla, torej skoraj natanko enako količino. To je enostavna reprodukcija. Takrat, ko v ciklusu količina znanja, izdelkov, ljudi raste, je to razširjena reprodukcija.

Le razširjena reprodukcija je tista, ki daje človeštvu napredek. Računati je treba

na prirastek in na to, da naše zahteve rastejo. V tem je razlog, da je razširjena reprodukcija splošno stremljenje in da je vsaka družbena ureditev toliko trdna, kolikor je široka njena reprodukcija.

Otrok bi ob enostavni reprodukciji ostal majhen, ob razširjenem obnavljanju pa se krepí, postaja pametnejši, raste in enakomerno razvija celotni organizem. Tudi naš samoupravni sistem je mladoleten, nerazvit in neobgleden, ki mu bo le razširjena reprodukcija celotnega organizma pomagala v dobo samostojne polnoletnosti.

Ne moremo se zadovoljiti z vsako razširjeno reprodukcijo. Kot ne bi bilo koristno, če bi se človeku debelila samo zadnjica, in to na račun ostalega organizma, tako je tudi samoupravni družbi potrebna taka reproduktivna sposobnost, ki bo omogočila sočasno in harmonično razvijanje vseh, za družbeno koristno tvornost potrebnih sestavin. Brez dvoma ima pri tem določeno prednost reprodukcija gospodarstva, saj je od njegove sposobnosti odvisna sposobnost vseh drugih dejavnosti. Na žalost samoupravnost ob vstopu v tretje desetletje še ni dosegla zrelostnega izpita in razširjena reprodukcija je še vedno odvisna od posre-

dovanja tujih sredstev, njen obseg nas pa kljub temu na nobenem področju ne zadovoljuje.

Kaj je glavni vzrok, da smo na tem izpitu padli? Premalo se zavedamo, da je za utrditev nekega družbenega sistema potrebna vsaj dvakratna človeška doba, kar pomeni, da je naš še v otroški dobi in tega, da je v svojih zgodnjih letih podvržen otroškim boleznim. Brez izkušenj in vzora tudi mi nismo imuni, kar pa je najbolj važno, nismo odporni. Odpornosti organizma ni možno pridobivati z lenuharjenjem, tabletami ali poživili, temveč izključno le z naporom in treningom. Mi si zaenkrat nismo izbrali te poti. Ob tem, ko vemo, da več trošimo, kot pridelamo, imamo:

- najkrajši delovni čas,
- široko razvito socialo,
- znatno previsoko število tistih, ki ne ustvarjajo,
- tako razporejen delovni čas, ki ne da ugodnega delovnega učinka,

enostavno povedano, brez uspeha poskušamo po liniji demagogije doseči trdnost samoupravnega sistema in potrebno reproduktivno sposobnost.

V petih letih gospodarske reforme smo si torej privoščili ugodnosti, ki nam ne pripadajo, zato pa nismo dosegli niti izravnave plačilne bilance s tujino niti konvertibilnega dinarja, tj. dveh osnovnih ciljev reforme.

Bivši minister težke industrije Franc Leskošek — Luka je rekel: »Če smo pri nas doma imeli dosti kruha, smo ga smeli rezati otroci, ko pa ga je bilo malo, ga je rezala le mati.« Velika logika je v tem. Pri nas sedaj poprečno relativno malo delamo, kruh pa ima pravico rezati vsak, ki do njega pride. Ni zato naključje, da je v enajstih mesecih preteklega leta deficit zunanjetrgovinske blagovne izmenjave znašal prek 13 milijard din. Potrošili smo torej več, kot smo pridelali. Vse to pa bo treba vrniti in takrat bo redukcija dvojna: prva bo izravnava proizvodnje in potrošnje, in druga za vračanje vnaprej pojedenega tujega blaga.

To pa ne pomeni, da smo tudi železarji potegnili daljši konec. V inflaciji, kot je običajno, nekateri bogatijo, drugi pa gubijo. Inflacijo plačujejo tisti z nizkimi prejemki, ker mu ti počasneje rastejo od rasti življenjskih stroškov, plačujejo jo tudi delovne skupnosti in zaposleni tistih podjetij, ki proizvajajo reprodukcijski material z omejenimi prodajnimi cenami. Tudi mi smo bili med tistimi, ki nam je bila odmerjena tanjša rezina kruha.

Po seji konference ZKJ oktobra 1970 je izvršni svet smelo pristopil k zasnovi stabilizacije, ki naj bi naše gospodarstvo s korekturo kurza ponovno vrnila na pozicije reforme. Predvideni sta dve rundi stabilizacijskih ukrepov.

Ukrepi prve runde so začasnega, čisto administrativnega značaja. Pomenijo pridobivanje časa za sistematične priprave in izdelavo sistema dolgoročnega stabilizacijskega urejevanja našega gospodarstva.

Proizvodna ustvarjalna stran gospodarstva je bila prva, ki je podprla vlado pri njenih stabilizacijskih posegih. Tudi mi železarji smo bili med njimi, saj so prav proizvajalci reprodukcijskega materiala v letih visoke inflacije bili najbolj oškodovani.

Prvi naskok na stabilizacijo pa nam ni prinesel nič dobrega.

Zamrznjenje cen nas je razveselilo, saj je bilo s tem zavrto stalno poviševanje proizvodnih stroškov, delavci pa so bili zavarovani pred grožnjo rasti življenjskih stroškov. Ukrep o obveznem pologu za uvoz pa ni do sedaj rodil zelenih plodov omejitve uvoza. V devalvacijski psihozi so bila visoka sredstva žrtvovana za pologe, s tem pa je nelikvidnost znatno porastla in zopet so bile prizadete železarne, ki so v medsebojnem poravnavanju dolgov zadnje na vrsti.

Zgodilo se nam je, da smo ob odobravanju stabilizacije na njenem startu še na slabšem. Le z mučnim posredovanjem smo uspeli dobiti kredit za izplačilo osebnih dohodkov 15. decembra, še vedno pa se kljub delni pomoči v obliki dodatnega kredita na področju oskrbovanja nahajamo v kritičnem stanju z uvoženimi reprodukcijskimi materiali. To pa nam ne jemlje realnega optimizma, da proizvajalci jekla in reprodromateriala v drugi rundi ne bodo izboljšali svojega ekonomskega položaja. Tak optimizem je bil izražen tudi na seji delavskega sveta podjetja 21. decembra 1970, ko sta bila sprejeta dva tako pomembna dokumenta, kot je srednjeročni razvojni program za obdobje od leta 1971 do 1975. leta in gospodarski načrt za leto 1971.

Prvo leto skupnega življenja slovenskih železarn je za nami. Z rezultati proizvodnje in jačanja medsebojnega zaupanja smo lahko zadovoljni. V tem kratkem času smo:

- dosegli skoraj popolno delitev dela znotraj podjetja,
- izdelali srednjeročni razvojni program,
- zasnovali daljnosežno politiko oskrbovanja s surovinami in energijo,
- zastavili sistematično tržno strukturalno prilagojevanje proizvodnje in potrošnje jekla,
- navezali smo se na Železarno Sisak.

Predstavniki tovarn so zlasti v času gospodarskih težav spoznali prednosti skupnega reševanja zapletene finančne, komercialne in tehnološke problematike.

V letu 1970 je naše podjetje doseglo:

- surovega jekla 630.000 ton, 100,6 % proti letu 1969,
- blagovne proizvodnje 527.000 ton, 100,9 % proti letu 1969,
- realizacije 1.534 milijonov din, 117 % proti letu 1969,
- izvoza 10,07 milijonov dolarjev, 161 % proti letu 1969,
- števila zaposlenih 11.575, 98 % proti letu 1969,
- realizacija na zaposlenega 133.500 din, 120 % proti letu 1969.

Največji napredek je v produktivnosti, izraženi v realizaciji na zaposlenega. To pa ni toliko rezultat povečane količine proizvodnje kot spremembe strukture izdelkov in doseženega povišanja cen jekla. Omembe vreden je napredek v izvozu, ki bo tudi v prihodnje moral pomeniti važno postavko naše realizacije, saj bodo investicije po srednjeročnem programu vezane na uvoz opreme in s tem na devizne anuitete.

Posamezne železarne so dosegle

surovega jekla:

- Jesenice 438.000 ton ali 69,5 %,
- Ravne 154.000 ton ali 24,5 %,
- Štore 38.000 ton ali 6,0 %.

Blagovne proizvodnje:

- Jesenice 345.000 ton ali 65,5 %,
- Ravne 106.400 ton ali 20,2 %,
- Štore 75.600 ton ali 14,3 %.

Realizacije:

- Jesenice 928 milij. din ali 60,5 %,
- Ravne 441 milij. din ali 28,8 %,
- Štore 164 milij. din ali 10,7 %.

V realizaciji so najbolj napredovale Ravne, in sicer za 25,5 %, Jesenice za 14 % in Štore za 13 %. Merjeno po realizaciji na zaposlenega so dosegle Jesenice 160.000 din, Ravne 123.500 din in Štore 74.600 din, kar je napredek za 23 %, 20 % oziroma 12,5 %.

Pri prodaji na zunanja tržišča so dale Ravne 56,4 %, Jesenice 28,8 % in Štore 14,8 %. Podrobnih podatkov o dohodku in ostanku dohodka za preteklo leto še ni možno podati, zato bomo morali počakati na sklepni račun; ocena pa vendar kaže, da bodo vse tri tovarne leto sklenile s presežkom dohodka. Sumarno bo znašal okrog 50 milij. din, kar pomeni akumulativnost 3,3 %.

Smo ob vstopu v novo poslovno leto 1971. Gospodarski načrt predvideva proizvodnje surovega jekla 708.000 ton, blagovne proizvodnje 579.050 ton in realizacije milijardo 702.077.000 din, kar je proti dosežku leta 1970 povečanje za 12 %, 9,2 % oziroma 11 %. Tako zasnovani načrt je sigurno zahtevna naloga, zlasti če upoštevamo, da bo število zaposlenih le 0,8 % višje. Vedeti moramo, da kapacitete imamo, da delovno zasedbo po številu imamo, potrebno bo le uporno prizadevanje in načrt bomo z gotovostjo izvršili.

Zavedati se moramo, da je realizacija razvojnega programa odvisna v prvi vrsti od nas, našega hotenja in naše resnične pripadnosti delovni družini. Res je, da je ustvaritev zasnov srednjeročnega programa, ki pomeni obstoj in uspešen razvoj slovenskega železarstva za več desetletij, odvisna od razumevanja predstaviških organov in denarnih organizacij, pa vendar bomo tudi to dosegli le z našo upornostjo in delovno ustvarjalnimi rezultati. Izvrševa-

nje gospodarskega načrta v letu 1971 bo važna utemeljitev naših upravičenih zahtev. Le notranje tvorno delo lahko pripelje do takih proizvodno-poslovnih dosežkov, ki bodo odpirali vrata za reševanje tistega, kar ni v naši moči. Predvsem od požrtvovalnosti, kreativnosti in delovne vneme strokovno vodstvenih delavcev tovarn in direkcije je največ odvisno, kako bomo uspeli.

V kratkem bomo dobili navodilo za zdravljenje ali ukrepe za stabilizacijo našega gospodarstva. Upravičeno pričakujemo, da se bo s tem ekonomski položaj proizvajalcev jekla popravil, a nam zlasti še, ker si bomo s trdno voljo predpisali tak lasten recept, ki nas mora pripeljati do zdrave podjetniške tvornosti. V tem duhu želim vsem gorenjskim, koroškim in štajerskim železarjem naše družine in svojcem srečno in veselo novo leto 1971.

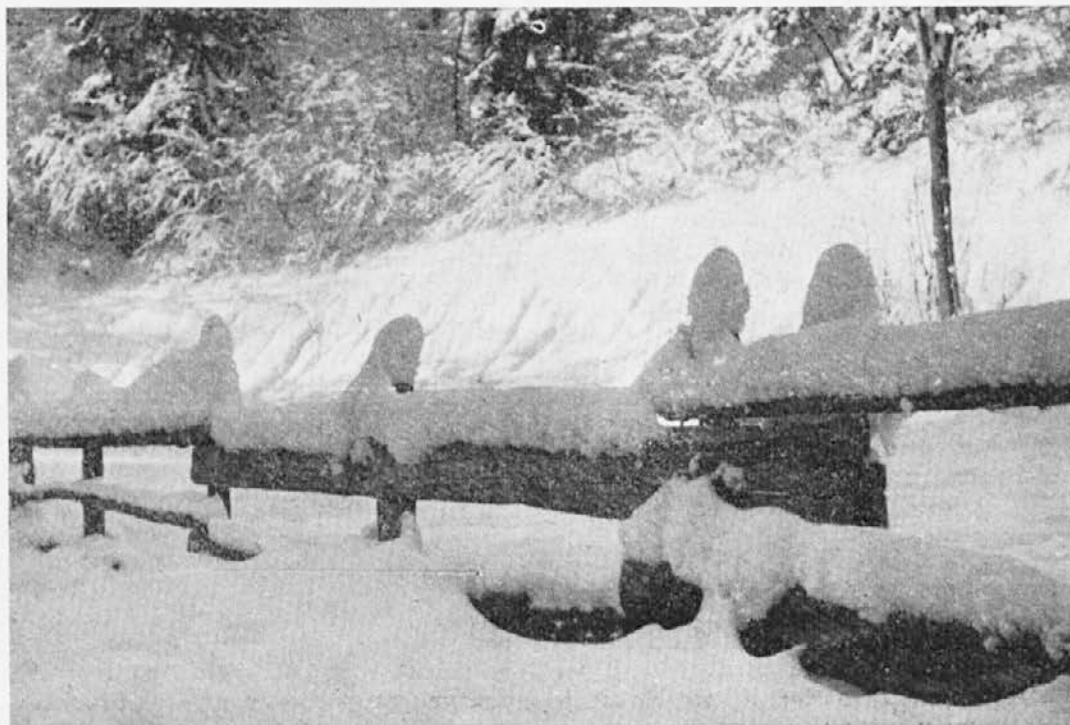
PODELILI SMO PRIZNANJA

V okviru proslav 350-letnice fužinarstva v Mežiški dolini je bilo za prizadevno delo v tovarni in kraju z odlokom predsednika republike odlikovanih 90 članov naše delovne skupnosti. Predlogov, predvsem pa tistih, ki bi si odlikovanje zaslužili, je v tovarni sigurno več, vendar vseh zaradi prevelikega števila za odlikovanje ni bilo možno predlagati.

Ker je prav, da se tudi tem tovarišem za prizadevno in vestno delo v tovarni in kraju da primerno priznanje, so organi upravljanja sprejeli sklep družbenopolitičnih organizacij tovarne, da naj bi se tistim zaposlenim, ki jih zaradi prevelikega števila za odlikovanja ni bilo možno predlagati, podelila spominska plaketa.

Na skromni slovesnosti, ki je bila 19. decembra, je bilo skupno podeljenih 174 spominskih plaket. Spominske plakete je dobilo 162 aktivnih članov delovne skupnosti, trije zaposleni v šolskem centru na Ravnah in devet naših bivših sodelavcev.

Pred podelitvijo je glavni direktor tovarne tovariš Franc Fale v krajšem govo-



Plot

Iz dejavnosti odbora za splošne zadeve

Odbor je na sejah meseca decembra na podlagi nekaterih posredovanih podatkov razpravljal o kadrovski problematiki, o potrditvi internega predpisa o evidentiranju časa prisotnosti na delu z žigosnimi urami, obravnaval nekatere predloge za dopolnitev normativnih aktov, odločal o ugovorih v zvezi s proglasitvijo jubilarov dela, razpravljal pa tudi o nekaterih vlogah in zadevah z drugih področij poslovanja.

Po razpravi je s področja posameznih zadev sprejel naslednje zaključke:

S 1. januarjem 1971 se za vse zaposlene uvede obvezno evidentiranje časa prisotnosti na delu z žigosnimi urami. Katero obdobje se bo v tovarni štelo kot poskusno in po katerem času se bo prešlo na obračun delovnega časa z žigosnimi urami, bo določeno naknadno. Predlog pripravi oddelek za organizacijo in študij dela v sodelovanju z oddelkom za obračun osebnih dohodkov.

Interni predpis o evidenci časa prisotnosti na delu z žigosnimi urami izdela oddelek za organizacijo in študij dela, izda pa v obliki odredbe glavni direktor tovarne.

Predpis za vodenje evidence in za obračun delovnega časa z žigosnimi urami v sodelovanju z oddelkom za obračun OD in kadrovskim oddelkom pripravi oddelek za organizacijo in študij dela, v obliki internega organizacijskega predpisa pa izda glavni direktor tovarne.

Oddelek za organizacijo in študij dela mora v sodelovanju z drugimi prizadetimi oddelki urediti vse potrebno, da se poskusno evidentiranje časa prisotnosti na delu z žigosnimi urami v tovarni prične izvajati od 1. januarja 1971 dalje.

Kadrovski oddelek mora v sodelovanju s šolskim centrom za delavski svet tovarne pripraviti predlog, da na Ravnah organiziramo ločeni oddelek tehniške srednje šole metalurške stroke. Zadevo je urejevati tako, da bo oddelek s šolskim letom 1971/72 odprt. Vzporedno s pripravami za ustanovitev metalurškega oddelka je delati tudi na ustanovitvi ločenega oddelka TSS strojne smeri. Priprave za ustanovitev tega oddelka je treba urejati tako, da bo najprej odprt metalurški oddelek in šele nato mogoče naslednje leto oddelek strojne smeri.

Na ugotovitev, kdo od zaposlenih letos vse izpolnjuje pogoje za proglasitev 10., 20. in 30-letnega jubilara dela, so nekateri ugovarjali z utemeljitvijo, da po lastnem izračunu izpolnjujejo pogoje in bi zato morali biti proglašeni za jubilarne dela. Ob upoštevanju pogojev, določenih v členu 58 pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, pa je odbor za splošne zadeve ugovore inž. Vlada Raca, Sonje Ošlak in Štefana Otta, ker ne izpolnjujejo pogojev, odklonil, ugodil pa prošnji:

— Avgusta Razgorška in odobril, da se ga letos proglasi za 30-letnega jubilara

dela. Po podatkih kadrovskega oddelka je imel do invalidske upokojitve 30. aprila 1970 ob upoštevanju določb tč. c členu 58 pravilnika o delitvi OD več kot 30 let delovne dobe, ki se šteje v delovno dobo za proglasitev za jubilara dela.

— Izjemoma ugodil prošnji Jožeta Tomaža, ki je bil 9. septembra 1970 invalidsko upokojen, in odobril, da se ga letos proglasi za jubilara dela. Po podatkih kadrovskega oddelka je imel prosilec do upokojitve nekaj nad 29 let neprekinjene zaposlitve v naši železarni. Po določbah členu 58 pravilnika o delitvi OD pogojev za 30-letnega jubilara dela v celoti ne izpolnjuje, vendar je odbor upošteval dejstvo, da je bil prek 29 let neprekinjeno zaposlen v naši železarni, da je njegova invalidska upokojitev delno posledica njegovega dela v tovarni in da bi bil naslednje leto, če zaradi bolezni ne bi bil invalidsko upokojen, redno izpolnil pogoje in bil proglašen za jubilara dela.

Ker se podobni primeri v naši železarni lahko ponovijo še kasneje, je bilo odločeno, da je po rednem postopku predlagati delavskemu svetu dopolnitev tistih določb členu 58 pravilnika o delitvi OD, ki določajo kriterije za proglasitev 30-letnih jubilarov dela. Predlagano bo, da so zaposleni, ki so zaradi bolezni, katera je posledica njihovega dela v tovarni, invalidsko upokojeni, lahko izjemoma proglašeni za jubilarne dela, če imajo najmanj 29 let delovne dobe, ki se šteje v delovno dobo za proglasitev jubilarov dela.

Na predlog komisije za ocenitev strokovnih elaboratov in členu 53 pravilnika o delitvi OD je bila Maksu Pešlu, zaposlenemu v oddelku za organizacijo in študij dela, za uspešno izdelano strokovno nalogo »Vodenje statistike prodaje z računalnikom« odobrena enkratna nagrada v znesku 500 din.

Na podlagi podatkov, ki jih je posredoval kadrovski oddelek, je odbor ponovno obravnaval problem OD visoko strokovnih delavcev v mehanskih obratih. Problemi se, kakor je bilo ugotovljeno, pojavljajo zaradi tega, ker vsi prizadeti izpolnjujejo pogoje za prehod v višjo skupino, ne morejo pa napredovati, ker še niso izdelali strokovnih elaboratov. Ker kasnitve pri izdelavi elaboratov ne nastopajo po njihovi krivdi in ker so med njimi tudi taki, ki bi po službenih letih že lahko bili razvrščeni v 3. skupino VS delavcev, je odbor odločil, da lahko, ker do sedaj niso mogli redno napredovati, po predložitvi in potrditvi strokovnega elaborata, takoj napredujejo v strokovno skupino, v katero bi po službenih letih lahko bili razporejeni. Razprava pa je nadalje načela vprašanje razvrstitve delavcev v strokovne skupine. Način razvrstitve delavcev, ki se prvič zaposlijo ali si z izrednim študijem pridobijo drugo stopnjo izobrazbe, imamo urejen s pravilnikom o delitvi OD, nimamo pa tega urejenega za tiste primere, če je bil kdo že zaposlen in je zaradi študija prekinil delovno razmerje, po končanem študiju pa se je ponovno zaposlil v tovarni. Čeprav takih primerov doslej še nismo imeli, je odbor z namenom, da morebitnih problemov ne bi

bilo treba kasneje urejevati, sklenil, da mora delovna skupina, določena za usklajitev razmerij in delitev OD, pripraviti predlog, kako pri razvrstitvi v strokovne skupine upoštevati to kategorijo zaposlenih.

Na predlog oddelka za varstvo pri delu se odobri, da se na stroške tovarne za vse vodilne in vodstvene delavce predvsem s področja tehniškega sektorja opravi preizkus znanja s področja varstva pri delu. Odbor se je s tem, da je preizkus znanja potreben, strinjal, ni pa mogel mimo ugotovitve, da so za te namene predvideni stroški previsoki. Sklenil je, da mora oddelek za varstvo pri delu ponovno opraviti izračun stroškov oziroma poskrbeti za to, da bo delo opravljeno s čim nižjimi stroški.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja so bile od 1. januarja 1971 dalje odobrene štipendije, in sicer:

— Marti Mlinar za šolanje na ekonomski srednji šoli,

— Janezu Kovaču za študij na metalurški fakulteti in

— Bojanu Žigmonu ter Dušanu Pahorju za študij na strojni fakulteti.

Zaradi upokojitve in prekinitve delovnih razmerij, ki so nastale iz drugih vzrokov, so bila izpraznjena nekatera vodilna in vodstvena delovna mesta v tovarni. Za večino izpraznjenih delovnih mest bi moral praviloma delavski svet opraviti razpis in imenovati komisijo za izbor prijavljenih kandidatov. Ker pa so strokovnjaki trdke IKO razen nekaterih drugih predlogov pripravili tudi predlog nove organizacijske sheme, je odbor menil, da se z razpisom delovnih mest začasno počaka. Z namenom, da to rednega dela in poslovanja ne bi oviralo, je bil potrjen predlog, da se na izpraznjena delovna mesta začasno postavijo vršilci dolžnosti. Zato je bilo sklenjeno, da se:

— s 1. decembrom 1970 za vršilca dolžnosti vodje sklopa vzdrževalno energetskih obratov postavi inž. Ferdo Medl, sedaj zaposlen na delovnem mestu vodja vzdrževalnih obratov;

— s 1. decembrom 1970 za vršilca dolžnosti direktorja analitsko planskega sektorja postavi Janez Žnidar, sedaj zaposlen na delovnem mestu vodja oddelka za organizacijo in študij dela;

— s 1. decembrom 1970 za vršilca dolžnosti vodje oddelka za organizacijo in študij dela postavi Edo Javornik, zaposlen že sedaj v tem oddelku.

Vsem trem se za čas, ko bodo opravljali delo vršilcev dolžnosti, prizna 70% razlika v številu obračunskih enot med delovnim mestom, ki so ga zasedali do sedaj, in delovnim mestom, na katerega se postavljajo za vršilce dolžnosti.

V smislu 1. odstavka členu 39 pravilnika o delitvi OD, se Antonu Kameniku benificira delovna doba, tako da se ga lahko razvrsti v 3. skupino SS delavcev. Razvrstitev v 3. skupino velja od 1. januarja 1971 dalje. Ker je razvrstitev vezana na izdelavo strokovnega elaborata, je bilo odločeno, da mora imenovani elaborat izdelati in predložiti najpozneje do 31. marca 1971.

Na podlagi sprejete odločitve, da prodamo v Portorožu gradbeno parcelo, je bila licitacija in prodaja že objavljena v dnevnem časopisju. Ker mora licitacijo in prodajo opraviti posebej za to imenovana

ru seznanil prisotne z letošnjimi poslovnimi rezultati in našimi predvidevanji ter načrtovanjem za naslednje leto, nakar je prisotnim v imenu uprave podjetja in predlagatelj podelil plakete. -et

Kako bomo žigosali čas prisotnosti

Z novim letom 1971 pričnemo v podjetju evidentirati čas prisotnosti na delu z žigosnimi urami. S tem bo izpolnjen sklep DS podjetja, ki je to zahteval že leta 1968. Za večino zaposlenih v našem podjetju bo to nekaj novega, v mnogih naših podjetjih pa imajo ta način evidentiranja že dolgo vpeljan.

Z žigosanjem prihoda in odhoda iz podjetja želimo učinkovitejše kontrolirati evidenco prisotnosti, ki jo obračuni in evidenčarji dobijo iz obratov in drugih služb. Ob skrajšanem delovnem času pa pričakujemo, da bodo ure pomagale izboljšati tudi delovno disciplino, kar je pogoj za doseg enake produktivnosti ob krajšem delovnem času.

Ure za žigosanje so postavljene na 24 mestih v podjetju, in to tako, da so čim bližje delovnemu mestu. Pri vsaki uri sta dve vrsti predalov za odlaganje kart. Na

eni strani ure so predali za odlaganje kartic v podjetju prisotnih delavcev, na drugi strani pa odsotnih. Vsak sodelavec ima na predalu napisano svojo številko, s katero je označena tudi njegova kartica.

Na žigosni kartici je napisano ime sodelavca, obrat v katerem dela, in številka sodelavca. Za vsak mesec sta dve kartici. Prva v črnem tisku za žigosanje od 1. do 15., druga v rdečem tisku pa od 16. do konca meseca. Kartica bo služila:

— za žigosanje časa prihoda in odhoda na redno delo,

— za žigosanje časa podaljšanega (nadurnega) dela,

— za žigosanje izhoda iz podjetja med delovnim časom in kot

— dovolilnica za izhod.

Čas prihoda in odhoda na redno delo bo vsak sam evidentiral tako, da bo vzel iz predala, v katerem so kartice odsotnih, svojo karto, jo žigosal z uro, tako da jo vtakne v odprtino na zgornji strani ure ter jo bo nato odložil v predal prisotnih pod svojo številko. Vsak sodelavec sme žigosati le svojo žigosno karto.

Kdor bo delal v podaljšanem času (nadure), bo žigosal čas prihoda in odhoda ta-

krat, ko bo dejansko prišel ali odšel. Kot podaljšano delo (nadurno) pa bo priznано le, če bo podaljšano delo za tisti dan odredil nadrejeni. To pa mora nadrejeni potrditi s svojim podpisom praviloma pred začetkom dela na kartici ali pa po opravljenem delu v izjemnih primerih. Natančnejše navodilo o načinu žigosanja, kadar je podaljšano delo s prekinitvami itd., imajo obratovodje, delovodje in vodje oddelkov.

Žigosna karta bo služila tudi za evidenco izhodov med delovnim časom in kot dovolilnica za izhod. Kdor bo moral zapustiti delo med delovnim časom, bo moral vzeti svojo kartico in jo odnesti k nadrejenemu. Ta bo potrdil s podpisom, da dovoli izhod in bo vpisal vrsto izhoda. Sodelavec karto pri izhodu žigosa in jo preda vratarju. Ob vrnitvi vratar vpiše čas vrnitve, sodelavec pa kartico odnese nazaj v svoj predal. Če se isti dan ne bo vrnil, to vnaprej pove vratarju, kartico pa vrne naslednji dan.

Evidentiranje časa prisotnosti z žigosno kartico je obvezno za vse zaposlene v Železarni Ravne.

O postopku žigosanja, evidentiranju in kontroli je izdan poseben predpis. Vodstva obratov in oddelkov, kadrovska služba ter oddelek za organizacijo in študij dela bodo dali natančnejša navodila in eventualna tolmačenja, če bo potrebno.

Oddelek za organizacijo
in študij dela

komisija, je odbor za izvršitev te naloge imenoval komisijo v sestavi; Maks Petelinšek predsednik ter Sonja Slemnik, Anton Rutar, Ernest Mežnar, Rajko Jelenko in Franc Levar člani oziroma njihovi namestniki.

Po podatkih kadrovskega oddelka imamo zaposleni v letošnjem letu neizkoriščenih še prek 9 tisoč dni rednega letnega dopusta. Ob upoštevanju, da takega števila dni rednega letnega dopusta ob zaključku leta v celoti ni možno izkoristiti, je odbor odločil, da se čas uporabe pripadajočega letnega dopusta za letošnje leto prenese na naslednje leto in se ga dovoli izkoristiti do konca februarja 1971. Po tem datumu uporaba neizkoriščenega dopusta iz lanskega leta ni več dopustna.

Odbor je bil obveščen, da imamo pri KB Celje podružnica Slov. Gradec še nekaj neizkoriščenih sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanj. Ker naj bi bila razpoložljiva sredstva še letos v celoti izkoriščena, je zato potrdil predlog posebne komisije in uporabo kredita v predlagani višini članom delovne skupnosti, ki imajo izpolnjene pogoje, odobril.

Po dogovoru z Gradisom to podjetje za potrebe naše železarne v Dobji vasi dodatno gradi pet stanovanjskih hiš. Kandidatov za nakup pa je bilo precej več, kot je na razpolago hiš. Z namenom, da bi bil predlog, komu naj se nakup omogoči, kar najbolj objektivno pripravljen, je odbor imenoval posebno komisijo, ki je predlog tudi pripravila. Ker je komisija pri izbiri kandidatov upoštevala čas njihove zaposlitve v železarni, strokovno izobrazbo, delovno mesto in družbenopolitično dejavnost ter njihovo zaposlitev po posameznih obratih in sklopih, je seznam kandidatov, ki naj se jim nakup omogoči, kot je bilo predlagano, potrdil.

Odbor je na sejah obravnaval in odločal tudi o drugih prošnjah in vlogah, s katerimi so se v raznih zadevah posamezniki ali društva obrnili na njegov naslov. O odločitvah, ki so bile sprejete, pa so bili vsi posebej pismeno obveščeni.

-et

Kontrast

Foto: F. Kamnik



ZAPOSLOVANJE IN ŠE KAJ

Zadnje čase v tovarni precej razpravljamo in pišemo o pomanjkanju strokovnega kadra, porastu fluktuacije in njenih vzrokih, o izobraževanju in podobno. O tem je bil govor tudi na zasedanju delavskega sveta tovarne ob sprejemanju načrta števila zaposlenih za naslednje leto. Rečeno je bilo, da v tovarni sicer vemo, katero število zaposlenih nam je potrebno za izvršitev načrtovanega obsega proizvodnje, ne vemo pa, kakšna nam je v okviru skupnega števila zaposlenih potrebna kvalifikacijska struktura. Vzrokov za to je verjetno več. Nič nenavadnega zato ni, če je delavski svet zahteval, da morajo strokovne službe za ta organ pripraviti problematiko, ki se pojavlja na pri nas občutljivi kadrovske problematiki.

O podatkih in problematiki, ki je bila zbrana, je delavski svet razpravljal na zadnjem zasedanju meseca decembra. Iz posredovanih podatkov je razvidno, da smo v 11 mesecih letošnjega leta na novo zaposlili 509 delavcev, delovno razmerje pa je v istem obdobju prekinilo 342 delavcev. Dela je bilo razrešenih 142 zaradi odhoda na odsluženje vojaškega roka, 107 zaradi samovoljne prekinitve dela, 83 na podlagi lastne odpovedi, 40 zaradi upokojitve in 12 iz drugih vzrokov — prestajenje kazni ipd. Z vsemi, ki odhajajo iz tovarne, se z namenom, da bi ugotovili vzroke prekinitve delovnega razmerja, vrši osebni razgovor. Posamezniki navajajo tudi po dva ali tri različne vzroke, zaradi katerih odhajajo iz tovarne. Na podlagi razgovorov in tako zbranih podatkov so zaposleni zapuščali našo tovarno iz naslednjih vzrokov:

- zaradi prenizkih osebnih dohodkov 58,4 %,
- zaradi nepravilnega nagrajevanja 28,6 %,
- zaradi težkih delovnih pogojev (klima, ropot, težko fizično delo ipd.) 28,6 %,
- zaradi premajhnega posluha za njihove osebne probleme 20,7 %,
- zaradi dela v izmenah 19,5 %,
- zaradi nerazumevanja z nadrejenimi 16,9 %,
- zaradi stanovanja 14,3 %,
- zaradi neizpolnjevanja obljub in obveznosti od tovarne 9,1 %,
- zaradi slabe organizacije dela 7,8 %,
- zaradi strokovno preenostavnega dela 6,5 %,
- zaradi premajhnega nudenja strokovne pomoči 5,2 %,
- zaradi nerazumevanja s sodelavci 2,6 %.

Zanimiva je ugotovitev, da ni nihče odšel zaradi morebiti strokovno prezahtevnega dela. Skoraj 50 % tistih, ki so zapustili delo, ni hotelo navesti vzroka prekinitve delovnega razmerja. Podatki so zato izračunani samo na preostalo število, zato jih je s tega vidika treba tudi obravnavati.

Čeprav v tovarni na splošno vlada mnenje, da je največ tistih, ki so pri nas prekinili delovno razmerje, odšlo na delo v inozemstvo, pa zbrani podatki to delno demantirajo. Od vseh, ki so odšli iz tovarne, se jih je 36,6 % zaposlilo na območju koroške regije, 31,2 % jih je odšlo na delo v

inozemstvo, 26 % se jih je zaposlilo v oddaljenejših krajih, 6,5 % pa ni želelo navesti podatka o kraju nove zaposlitve.

Največjo eksterno fluktuacijo beležimo letos v sklopu obratov jeklarne, sledijo pa SMO, SEVO in TPO. Med najbolj pogostimi odgovori za vzroke prekinitve delovnega razmerja so v jeklarni in TPO bili navedeni težki delovni pogoji, izmensko delo, prevelika oddaljenost od tovarne, prenizki OD, in ker so nadrejeni imeli premalo posluha za njihove osebne težave in probleme. V sklopu SMO in SEVO pa med najbolj pogostimi vzroki prekinitve delovnega razmerja najdemo prenizke OD.

Število zaposlenih za obrate in tovarno kot celoto ugotavljamo samo na poprečno število zaposlenih brez upoštevanja kvalifikacijske strukture. Za ugotovitev te potrebe in načrtnega planiranja kadrov nam v tovarni manjka sistemizacija delovnih mest. Za ugotovitev potreb pa je pomembna tudi stabilizacija proizvodnega programa. Z združitvijo obeh elementov bomo v železarni lahko pristopili k temeljiti in načrtni izdelavi potreb po strokovnih kadrih tako po kvalifikacijah kakor tudi po klicih. To pa nam bo lahko uspešno služilo tudi za vodenje načrtna dodatnega izobraževanja. Podatek, da je letos zapustilo delo v tovarni kar 6,5 % delavcev zaradi strokovno preenostavnega dela, opozarja na to, da imamo neracionalno in verjetno tudi nepravilno zaposlene strokovne delavce. Sistemizacija delovnih mest in ugotovitev zahtevnosti dela na posameznih delovnih mestih pa nam bo ta odstotek verjetno še poslabšala. Prav zato bo morala komisija, ki je bila že imenovana, intenzivneje delati na sistemizaciji delovnih mest, kar je pogojeno z racionalnejšo razporeditvijo že zaposlenih v odnosu na njihovo usposobljenost in zahtevnost delovnih mest.

Da bi v železarni v okviru možnosti reševali probleme strokovnega in drugega kadra, imamo razen štipendiranja in poklicne šole pri šolskem centru na Ravnah že vrsto let uvedeno za že zaposlene dodatno izobraževanje. Poudariti je treba, da se pri članih delovne skupnosti iz leta v leto povečuje interes do raznih oblik strokovnega izobraževanja. Za potrebe tovarne imamo letos v vseh oblikah v izobraževanje vključenih 624 ljudi, od katerih jih je 207 že zaposlenih v železarni. Na raznih šolah in fakultetah imamo sto štipendistov, od tega na fakultetah 45, na poklicni šoli imamo v vseh razredih skupno 218 učencev, na dveletni šoli za priučevanje pa 111 učencev. Čeprav vsako leto dobimo tako iz poklicne kakor tudi drugih šol določeno število novih delavcev, pa se nam kvalifikacijska struktura bistveno ne menja, zato se trudimo, da tako kvalificirane kakor tudi visoko strokovne delavce skušamo dobiti tudi od drugod.

Podatki o delovni disciplini kažejo, da je ta letos v upadanju, pa tudi število neopravičenih izostankov se je povečalo od 57 v mesecu januarju na 130 v mesecu novembru. Del neopravičenih izostankov gre sicer na račun tistih, ki želijo takoj prekiniti delovno razmerje in nočejo upoštevati

odpovednega roka ter prekinitve dosežejo z neopravičenim izostajanjem z dela.

Razprava je opozorila na potrebo po intenzivnejšem in bolj načrtnem pristopanju k reševanju raznih kadrovskih problemov v tovarni. Ugotovljeno je bilo, da nam razen drugih delavcev v metalurških obratih primanjkuje predvsem srednje strokovnih delavcev, zato je bil v celoti podprt predlog, da je na Ravnah treba organizirati ločeni oddelek tehniške srednje šole metalurške smeri. Izraženo je bilo mnenje, da si v tovarni samo z raznimi razpisi delovnih mest ne bomo zagotovili potrebnih strokovnih delavcev, zato bi kazalo pristopiti k temu, da v dnevnem časopisju obja-

ŠTEVILO PROSTIH DNI V LETU 1971

Z uvedbo 42-urnega delovnega tedna smo v tovarni zaposleni, ker redno delamo po 8 ur na dan, v posameznem mesecu upravičeni na določeno število dela prostih dni. Pri razporeditvi dela prostih dni se je ob upoštevanju dejanskih delovnih dni skušala doseči njihova kar najbolj enakomerna porazdelitev, tako da smo v vseh mesecih v letu obdržali približno enako število dejanskih delovnih dni. Po načrtu, ki ga je delavski svet na zasedanju 23. decembra 1970 potrdil, nam v naslednjem letu v posameznih mesecih pripada naslednje število prostih delovnih dni:

Mesec	Dni v mesecu	Nedelj	Praznikov	Dela prostih dni	Dejansko število delovnih dni
januar	31	5	2	2	22
februar	28	4	—	2	22
marec	31	4	—	4	23
april	30	4	1	3	22
maj	31	5	2	3	21
junij	30	4	—	4	22
julij	31	4	2	3	22
avgust	31	5	—	4	22
september	30	4	—	4	22
oktober	31	5	—	4	22
november	30	4	3	1	22
december	31	4	—	4	23

Po sklepu delavskega sveta, ki ga je sprejel ob odločitvi, da se v tovarni uvede 42-urni delovni teden, se zaposlenim v čas dopusta všteje določeno število prostih delovnih dni. Število dni je odvisno od števila dni pripadajočega rednega letnega dopusta. Kljub raznim navodilom pa so se letos pri evidentiranju prostih dni, ki se vštejejo v redni letni dopust, pojavljale nekatere težave in nepravilnosti. Z namenom, da bi se letos temu izognili, je delavski svet ob sprejetju načrta prostih delovnih dni odločil:

— razpored prostih dni za obrate vsak mesec za naslednji mesec določi tehniška konferenca,

— razpored prostih dni za zaposlene v sektorjih in službah vsak mesec za naslednji mesec določi strokovni kolegij,

— v zvezi z načrtom uporabe prostih dni za naslednje leto mora kadrovski oddelek način uporabe in evidentiranja pripadajočih prostih dni, ki se vštejejo v čas rednega letnega dopusta, uskladiti z drugima dvema slovenskima železarnama. -et

vimo razglase, s katerimi vabimo k sodelovanju v tovarni večje število strokovnih delavcev raznih strok. Verjetno bi tako vabilo k sodelovanju lahko bilo bolj uspešno, posebno še, ker predvsem mlajši strokovni delavci pogojev, navedenih v razpisih, navadno ne izpolnjujejo, zato tudi odziv na take razpise ni zadovoljiv. Razprava pa je delno kritično ocenila tudi našo politiko na področju štipendiranja. Na raznih fakultetah imamo sicer skupno 45 štipendistov, vendar jih je od tega 22 šele v prvem letniku, 12 je absolventov, medtem ko jih imamo v drugem letniku samo 6, v tretjem enega in v četrtem štiri. Čeprav zadnji dve leti ta odnos popravljamo, pa bo delno zamujeno težko nadomestiti.

Delavski svet meni, da morajo za to odgovorne službe tovarne storiti vse potrebno za izboljšanje strukture zaposlenih. Iskati morajo možnosti in predlagati ukrepe za zmanjšanje eksterne fluktuacije zaposlenih predvsem od kvalificiranih delavcev navzgor. V zvezi s posredovanimi podatki in v razpravi izraženimi mnenji in stališči pa je bilo sklenjeno:

1. Ker v primerjavi z letom 1969 delovna disciplina popušča, jo moramo na vseh nivojih ponovno zaostri. Za to so odgovorni vodje sektorjev, sklopov obratov, obratovodje, vodje oddelkov in delovodje.

2. Ker nam predvsem v metalurških obratih manjka srednjega strokovnega kadra, se naj s šolskim letom 1971/72 pri šolskem centru na Ravnah ustanovi ločeni oddelki metalurškega odseka TSS na Jesenicah. Zato je treba:

a) zaprositi delavski svet Železarne Jesenice, da dovoli ustanovitev ločenega oddelka metalurškega odseka tehniške srednje šole na Ravnah;

b) zaprositi sekretariat za prosveto in kulturo SRS v Ljubljani, da v skladu z zakonom o srednjem šolstvu izda soglasje za ustanovitev ločenega oddelka metalurškega odseka tehniške srednje šole Jesenice na Ravnah;

c) zaprositi republiško izobraževalno skupnost, da zagotovi potrebna finančna sredstva za funkcioniranje ločenega oddelka metalurškega odseka TSS Jesenice na Ravnah na Koroškem.

Šolski center Ravne na Koroškem mora pripraviti vse potrebno, da bo s šolskim letom 1971/72 pričel na Ravnah z delom ločeni oddelki metalurškega odseka TSS, ki bo posloval v okviru železarskega šolskega centra na Jesenicah. Ločenemu oddelku metalurškega odseka tehniške srednje šole Jesenice pri šolskem centru na Ravnah na Koroškem bodo na razpolago laboratoriji naše železarne. -et

va realizacije znašali 1.440 din. S konstantnim delom dodatka za letni dopust, ki ga izplačujemo iz sklada skupne porabe, se OD na zaposlenega in mesec načrtujejo v višini 1.465 din. Razen regresa za letni dopust v tovarni iz sklada skupne porabe plačujemo še regres za enolončnico, ki tudi predstavlja neindividualizirane OD. Ker toplega obroka vsi ne uživajo, računa pa se na vse zaposlene, znaša ta prispevek na zaposlenega 17,50 din na mesec, za kateri znesek se dodatno povšaja poprečni OD na zaposlenega in mesec. Sprememba pri načrtu delitve OD je samo v tem, da se OD naslednje leto ne bi formirali na planirano, ampak na dejansko število zaposlenih. Čeprav ugotavljamo pripadajoče OD po stopnji od realizacije, pa v tovarni še vedno velja pravilnik o delitvi dohodka, po katerem se OD oblikujejo tudi od presežka dohodka, seveda če je presežek dohodka z boljšim delom in večjo realizacijo tudi ustvarjen.

Pri obravnavi finančnega načrta so nekateri diskutanti ponovno opozorili, da bi bilo nujno potrebno iz sredstev amortizacije nadomestiti zastarele in iztrošene stroje in strojne naprave. To pa nam, kot so nekateri ugotavljali, ni mogoče, ker moramo precejšen del sredstev amortizacije uporabiti za plačilo anuitet, ostala razpoložljiva sredstva pa komaj zadostujejo za druge potrebe in tekoče vzdrževanje. Zato je bilo predlagano, da bi predvsem za stroje in strojne naprave mehanskih obratov bilo treba določiti višjo stopnjo amortizacije. Pripombe so bile tudi na razvrstitve obratov v načrtu globalov OD za naslednje leto. Na pripombe in ugovore je bilo pojasnjeno, da v tovarni sami odločamo o višini in stopnji amortizacije. Lahko se sicer odločimo za višjo stopnjo amortizacije, vendar se moramo pri tem zavedati, da amortizacija predstavlja poslovne stroške in da se nam bi z višjim zneskom amortizacije znižal že itak nizko načrtovani ostanek dohodka, ki ga nujno potrebujemo za gradnjo objektov družbenega standarda in kritje drugih potreb zaposlenih. Višina amortizacije, je bilo rečeno, je zato lahko visoka samo toliko, kolikor nam je dopuščajemo cene naših proizvodov in poslovni stroški. Na razvrstitve obratov v globalih OD je bilo rečeno, da so ti izračunani na načrtovani obseg proizvodnje in za to proizvodnjo potrebnega števila zaposlenih ob upoštevanju težine in okolja dela.

Čeprav je v razpravi prihajalo do nekaterih nasprotujočih mnenj in stališč, je delavski svet finančni načrt in načrt oblikovanja in delitve OD z enim proti in dvema vzdržanima glasovoma potrdil.

Predlog načrta pripadajočih dela prostih dni je delavski svet po pojasnilu, da je izračunan na dejanski 42-urni delovni teden in da se je pri razporeditvi prostih dni skušalo doseči to, da bi vsi meseci v letu imeli približno enako število učinkovitih delovnih dni, brez posebne razprave potrdil.

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju, ki je bilo meseca decembra, je bil članom predložen v potrditev kar precej obsežen dnevni red. Delavski svet je namreč razen o zadnjih dveh zasnovah gospodarskega načrta za naslednje leto — finančnem načrtu in načrtu oblikovanja ter delitve OD, razpravljal še o predlogih nekaterih normativnih aktov, načrtu uporabe prostih dni za naslednje leto, kadrovske problematiki in o spremembah na osnovnih sredstvih ter spremembah v članstvu poslovnega združenja.

V pojasnilu predloga finančnega načrta oblikovanja in delitve OD je bilo povedano, da je delavski svet že potrdil načrt proizvodnje, prodaje, realizacije in višine OD za naslednje leto, danes pa naj bi odločil o zadnjih dveh sestavinah gospodarskega načrta. Osnova za izdelavo finančnega načrta sta načrt proizvodnje in realizacije na eni ter poslovni stroški, po odbitku katerih ugotovimo ostanek dohodka, na drugi strani. Celotni dohodek sestavljajo realizacija lastnih proizvodov, realizacija storitev za lastne usluge in realizacija materiala in drugi dohodki. Materialni stroški so ob upoštevanju letošnjih poprečnih nabavnih cen surovin in reprodukcijskega materiala izračunani na načrtovani obseg skupne proizvodnje. Amortizacija, ki predstavlja 9% nabavne vrednosti osnovnih sredstev, je v stroških vračunana v višini 40 milijonov din. Najvišjo postavko predstavljajo materialni stroški, saj ti brez upoštevanja amortizacije znašajo 68,2% celotne realizacije. Načrt predvideva, da bo ostanek dohodka znašal 24,7% od celotnega dohodka. Iz ostanka dohodka je treba pokriti pogodbene in zakonske obveznosti ter sredstva za OD. Ostanek dohodka, če bomo izpolnili finančni načrt, kar je vezano tudi na druge sestavine gospodarskega načrta, s katerim bomo v obliki skladov lahko razpolagali, naj bi znašal 13.605.000 din, kar predstavlja samo 9,7% dohodka. Kritje pogodbenih in zakonskih obveznosti je odvisno od veljavnih predpisov in instrumentov, lahko pa to bistveno vpliva tako na višino kakor tudi ostanek dohodka. V sedanjih predlogih stabilizacijskih ukrepov se sicer precej govori o razbremenitvi gospodarstva, vendar predpisi s tega področja še niso znani. Za sedaj je znano samo to, da bodo delovne organizacije oproščene plačila obresti na poslovni sklad,

čeprav istočasno nastopa bojazen, da bo treba del tako sproščenih sredstev prispevati v neki drugi obliki. Na manjši ostanek dohodka pa vpliva tudi predvideno večje število zaposlenih, višje planirani OD in povečana stopnja amortizacije. Ker najvišjo postavko predstavljajo materialni stroški poslovanja, bo treba znotraj tovarne uvesti nekatere ukrepe za znižanje poslovnih stroškov in izdelati akcijski program varčevanja, pri katerem bo moral biti poseben poudarek na povečanju izplena.

Načrt oblikovanja in delitve OD predvideva, da bomo za OD naslednje leto potrebovali bruto 95.619.000 din oziroma neto 64.281.600 din, kar predstavlja 13,4% od realizacije. Pri številu 3720 zaposlenih, kolikor naj nas bi po načrtu bilo zaposlenih, bi poprečni OD za naslednje leto na zaposlenega in mesec iz naslo-



Počitek

Pri predlogu pravilnika o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o uporabi osebnih motornih vozil je bilo poudarjeno, da se je z ustanovitvijo združenega podjetja pokazala potreba po usklajitvi posameznih normativnih aktov med vsemi tremi slovenskimi železarnami. Prvi v celoti usklajeni normativni akt je pravilnik o nadomestilu stroškov za službena potovanja. Pravilnik je v predlaganem besedilu na seji 21. decembra že potrdil delavski svet ZP. Pravilnik naj bi tako enotno veljal za direkcijo ZP in vse tri organizacije združenega dela. Pravilnik, ki je dejansko zbir usklajenih določb s tega področja iz vseh treh železarn, v nekoliko spremenjeni obliki določa višino dnevnic in novo višino kilometrine. Višina kilometrine za uporabo osebnih motornih vozil je sedaj predvsem v naši tovarni po mnenju večine prenizka in je čisto tudi vzrok, da lastniki osebnih avtomobilov niso želeli uporabljati za službene potrebe železarn. Sedanjí predlog višine kilometrine je delno usklajen z ugotovljeno višino stroškov Avto-moto zveze Slovenije. Čeprav naj bi bil pravilnik v celoti usklajen med železarnami, pa je bilo dodatno predlagano, da je v 3. členu, ki določa višino dnevnic in nočnih, k točki A razen glavnega direktorja in direktorjev sektorjev dodatni še vodje sklopov obratov ali skratka delavce, ki so v naši tovarni razporejeni na delovna mesta, ki so po členu 131 statuta določena za vodilna delovna mesta. Prav tako je bilo predlagano, da je v točki B že navedenega člena izobrazbo SS delavcev izenačiti z izobrazbo VK delavcev oziroma tej točki dodati to skupino. Analogno k predlaganim dopolnitvam je seveda treba dopolniti tudi določbe o terenskem delu, čeprav te zaposleni v naši tovarni ne zadevajo.

V nadaljevanju razprave je bil delavski svet seznanjen, da moramo v tovarni skladno z zakonom o narodni obrambi in na zahtevo za to pristojnih državnih organov imeti pravilnik o zaščiti tajnosti s področja narodne obrambe. Predlog pravilnika je pripravljen in naj bi ga delavski svet potrdil. Predlog poleg splošnih določb določa, kaj se šteje za državno, uradno ali vojaško tajnost in določa postopek obravnave aktov in zadev, označenih s strogo zaupno, zaupno ali interno, določa pa tudi odgovornost za kršitev dolžnosti varovanja tajnosti s tega področja.

Po veljavnih predpisih morajo delovne organizacije v svojih statutih določiti način formiranja rezervnega sklada podjetja. Te določbe so že pogojene na izdelavo zaključnega računa za letošnje leto. Ker sedanje določbe s tega področja v našem statutu še niso usklajene z najnovejšimi predpisi, redni postopek za spremembo statuta pa je daljši, je bilo predlagano, da do časa, da bomo te določbe vnesli v statut, delavski svet način formiranja rezervnega sklada uredi z začasnimi sklepi.

Pri obravnavi sprememb na osnovnih sredstvih je bil delavski svet seznanjen s predlogom komisije za osnovna sredstva, da bi se v stroške poslovanja za letošnje leto vkalkuliralo 9,5 milijonov din, namenjenih za investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev. Predlog je bil utemeljen s podatkom, da se bo naslednje leto z aktiviranjem bločne proge in druge 40-tonske elektro peči povečala vrednost osnovnih sredstev, zaradi česar je treba povisati tudi stopnjo investicijskega vzdrževanja. Odstotek, ki odpade na investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev, bi se na podlagi zneska, če bo potrjen, izračunal naknadno.

Delavski svet je bil tudi seznanjen, da mora po veljavnih zakonskih predpisih pred pričetkom novega poslovnega leta potrditi osnove delitve poslovnega sklada med 114. in 117. panogo. Kot osnova za izračun služi razmerje osnovnih sredstev in zalog surovin, nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov med obema panogama. Ob upoštevanju navedenih meril in opravljenega izračuna odpade na 114. panogo 78,57 % osnovnih sredstev in zalog, na 117. pa 21,43 %. Po tej osnovi naj bi se vršila tudi delitev poslovnega sklada.

Z ustanovitvijo združenega podjetja se je pokazala potreba po spremembi članstva v posameznih združenjih. Poslovni odbor ZP je predlagal delavskim svetom organizacij združenega dela, da bi se iz članstva združenja za energetiko SRS črtale železarnice Jesenice, Ravne in Store in namesto njih kot član vpisalo Združeno podjetje slovenske železarnice. Čeprav

naj bi sprememba članstva zaenkrat nastala samo pri združenju za energetiko, pa se bo v bližnji prihodnosti treba pogovoriti tudi o enotnem nastopu in članstvu v drugih zbornicah in asociacijah.

Po pojasnilu predlogov, ki so bili predmet razprave, in v razpravi izraženih mnenj in stališč, je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. V predlaganih postavkah in zasnovah se potrdi finančni načrt in načrt oblikovanja ter delitve OD v letu 1971.

2. Potrdi se načrt števila pripadajočih prostih delovnih dni v letu 1971.

3. Potrdi se pravilnik o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o uporabi osebnih motornih vozil za potrebe Železarnice Ravne z dopolnitvijo, da je v členu 3. dodati:

— k točki a, da so do dnevnic 1. skupine pri nas v tovarni upravičeni delavci, ki so razporejeni na delovna mesta, ki so po členu 131 statuta določena za vodilna delovna mesta,

— k točki b dodati, da so do dnevnic 2. skupine upravičeni tudi delavci z dejansko SS izobrazbo.

4. V predlaganem besedilu se potrdi pravilnik o zaščiti tajnosti s področja narodne obrambe.

Sklepi poslovnega odbora

Seje poslovnega odbora meseca decembra so bile namenjene največ obravnavi tekoče poslovne problematike železarnice in predlogom, o katerih je nato razpravljajal in odločal delavski svet tovarne.

Posebna razprava je bila namenjena predlogu finančnega načrta in načrta oblikovanja in delitve OD za naslednje leto. Odbor se je zadržal največ na postavkah materialnih stroškov in stroškov poslovanja, saj ti predstavljajo brez upoštevanja izdatkov za amortizacijo kar 68,2 % od planirane realizacije. Odbor meni, da obstajajo možnosti za zniževanje poslovnih stroškov. V tej smeri bo treba pripraviti akcijski program varčevanja, v katerem mora poleg posebnega poudarka na povečanju izplena biti dan poudarek tudi na večje varčevanje z ostalim materialom. Analiza stroškov je pokazala, da se nam ponovno povečujejo predvsem zaloge materiala razreda 3. Pri sedanjih finančnih težavah, ki jih imamo v tovarni, pa bi morali, tako je bilo poudarjeno, čim bolj preusmeriti naše potrebe pri nabavi. Vse preveč smo navajeni samo na uvoz, čeprav bi verjetno v precejšnji meri tako po reprodukcijskem kakor tudi drugem materialu naše potrebe krili z domačo nabavo. V situaciji, ko je železarna popolnoma nelikvidna, enostavno nimamo sredstev za polog, zato je taka zahteva po preusmeritvi vsaj določenega dela nabave nujnost. Da bi omilili stanje, ki nastopa zaradi nelikvidnosti, so bili v tovarni že storjeni nekateri ukrepi, med njimi tudi ukrep, da smo kupcem, ki ne plačujejo računov, ustavili nadaljnje dobave materiala.

Odbor se je strinjal, da je v naši tovarni treba pričeti z akcijo za zniževanje poslovnih stroškov in večje varčevanje z materialom. Zadolžil je zato strokovne službe, da morajo pripraviti akcijski program za zniževanje poslovnih stroškov. O programu naj bi delavski svet razpravljajal in ga sprejel na zasedanju, ki bo januarja 1971. leta. Odbor pa je menil, da je v tovarni, čeprav akcijski program še ni sprejet, potrebno takoj pričeti z akcijo zniževanja raznih stroškov, zato je odločil, da je treba vsem

5. Dokler statut tovarne ne bo dopolnjen z najnovejšimi določbami o formiranju rezervnega sklada, se formiranje tega sklada po zaključnem računu za letošnje leto uredi z začasnimi sklepi.

6. Za potrebe investicijskega vzdrževanja v letu 1971 se določi 9,5 milijonov din. Odstotek, ki odpade na investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev, se na podlagi ugotovljenega zneska izračuna naknadno.

7. Odobrijo se osnove delitve poslovnega sklada med 114. in 117. panogo za leto 1971, tako da se faktor na račun obresti od poslovnega sklada za 114. panogo določi v višini 78,57 %, za 117. pa 21,43 %. Faktor delitve je določen na podlagi ugotovljene višine osnovnih sredstev in zalog surovin, nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov v okviru posamezne panoge.

8. Odobri se prodaja triinpolninskega stanovanja z garažo na Čečovju št. 58/c. Prodaja se izvrši s pogoji, ki jih je delavski svet določil na zasedanju 14. 9. 1966.

9. Odobri se, da se naša železarna črta iz članstva poslovnega združenja za energetiko SRS in da se naše članstvo prenese na ZP slovenske železarnice.

-et

sektorjem, sklopom in službam za naslednje leto znižati letošnjo porabo pisarniškega materiala za 30 %.

Iz drugih zadev, ki so bile predmet obravnave, je poslovni odbor sprejel naslednje sklepe:

Ker sodelujoči pri letni inventuri vsega dela v rednem delovnem času niso mogli opraviti, je bil potrjen predlog centralne komisije za inventuro in odločeno:

— delavcem, ki bodo zaradi obsega dela pri inventuri morali opravljati delo na dan državnih praznikov in v drugih dneh izven rednega delovnega časa, se za te potrebe opravljeno delo plača v obliki dela prek polnega delovnega časa, s tem da mora centralna komisija za inventuro:

a) z vodstvi obratov in oddelkov doseči sporazum, da bi delavci, ki so pri inventuri delali prek polnega delovnega časa, za opravljeno število nadurnega dela dobili nadomestilo v obliki enakega števila prostih ur ali delovnih dni;

b) vsi, ki so delali pri inventuri prek polnega delovnega časa in jim bo opravljeno delo treba plačati, morajo ne glede na prejšnjo določbo do 8 delovnih ur izkoristiti v obliki prostih dni ali prostih ur in šele preostalo število ur, če jih ne morejo izkoristiti, se jim lahko plača.

Za izdelavo planskih cen in kalkulacij za naslednje leto za vse naše polizdelke in izdelke je bilo zaposlenim v APS, ker morajo delo opraviti do določenega časa, tega pa v celoti v rednem delovnem času ne morejo izvršiti, odobreno plačilo skupno največ 200 delovnih ur.

Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in sicer:

— Inž. Ferdu Grešovniku 8-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer se bo udeležil strokovnega tečaja v zvezi s praktičnim delom na rentgenskem difraktometru.

— Inž. Franju Mahorčiču in gen. dir. ZP Gregorju Klančniku 1 in poldnevno službeno potovanje v Italijo. Ker je bilo potovanje opravljeno z osebnim avtomobilom, se je 1 in poldnevno službeno potovanje

Kako je glasovala Dobja vas

odobrilo tudi šoferju osebnega avtomobila Avgustu Krivogradu. Razen dnevnic gredo v breme naše železarne tudi stroški za nabavo bencina in drugi dokumentirani stroški v zvezi z navedenim potovanjem.

— Inž. Ferdu Vizjaku 6-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo, kjer bo urejeval probleme reklamacije industrijskih nožev.

— Inž. Jožetu Borštnerju in Marjanu Blažiču 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo.

— Angeli Gracyjanski in inž. Mateju Smrtniku 5-dnevno službeno potovanje v Zah. Nemčijo, kjer bosta v poslovno tehničnih zadevah in zaradi ureditve določenih administrativnih zadev obiskala tvrdko Weingarten.

— Inž. Antonu Letonji in Jožetu Maticu 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo.

— Za že opravljeno službeno potovanje v Zah. Nemčijo se je šoferju osebnega avtomobila Avgustu Krivogradu odobrilo 5 zahodnonemških dnevnic.

— Že odobreno službeno potovanje inž. Blaženku Koroušiču v Sovjetsko zvezo v zvezi s strokovno prakso se je podaljšalo za 5 dni oziroma od prej odobrenih 10 na skupno 15 dni.

Pri obravnavi predlogov za službena potovanja v inozemstvo je bilo načeto vprašanje proizvodnje mehanskih stiskalnic v naši tovarni. Poleg pogodb za izvoz imamo sklenjene pogodbe za njihovo dobavo tudi za podjetja v naši državi. Domača podjetja pa stiskalnic ob dobavi ne plačajo takoj, ampak jim jih prodajamo na kredit s plačilno dobo 3 let. Pri že kroničnem pomanjkanju stalnih obratnih sredstev si s tako prodajo naš že itak težak položaj na področju obratnih sredstev še slabšamo. Z namenom, da bi lahko točneje izoblikovali našo poslovno politiko predvsem kar zadeva prodajo stiskalnic na področju države, je bilo odločeno, da morajo strokovne službe tovarne ob upoštevanju cene stiskalnic in roka njihovega plačila ugotoviti vezavo in višino za te namene potrebnih obratnih sredstev. Analizo z zahtevanimi podatki je v nadaljnjo obravnavo in ukrepanje dostaviti poslovnemu odboru.

Na predlog posameznih sektorjev je bil v smislu člena 25 pravilnika o delitvi OD odrejen deljeni delovni čas:

— inž. Francu Rusu, zaposlenemu na delovnem mestu v. d. obratovodja elektro remonta za šibki tok, z veljavnostjo od 1. novembra 1970 dalje,

— inž. Emilu Rožiču, zaposlenemu na delovnem mestu vodja energetskega gospodarstva, z veljavnostjo od 1. januarja 1971 dalje,

— Marici Miklavčič, zaposleni na delovnem mestu samostojni referent za kladi-varno,

— in Petru Mihelaču, zaposlenemu na delovnem mestu vodja skladiščne operative, z veljavnostjo od 1. januarja 1971 dalje.

Odbor je na sejah razpravljal še o nekaterih drugih predlogih in vlogah, o rešitvi katerih pa so bili posamezniki ali društva pismeno posebej obveščeni.

—et

V zadnji lanske številki Informativnega fužinarja je bil med drugimi objavljen tudi članek »Glasovali smo proti samoprispevku«. V njem je bilo nekaj stavkov, ki so vzbudili ogorčenje določenega števila naših sodelavcev, ki živijo v novem naselju Dobja vas. Ti stavki so:

»... In se je pokazalo — po grobi oceni socialne strukture volilcev na posameznih voliščih — da so revni in srednji glasovali ZA, premožni pa marsikje PROTI.

Prežihovo poosebljanje sosesk je nehote vstalo iz spomina (Jamnica je zabučala itn.) — Preški vrh je glasoval ZA, Dobja vas je glasovala proti. Pa kaj bi tako naštevati po dolini gor in dol...«

Ker je namen našega glasila pravilno obveščanje, ne pa potvarjanje resnice, še manj seveda obrekovanje, objavljamo dopolnilne podatke o referendumu v Dobji vasi.

V volilnem imeniku Dobje vasi je vpisanih 248 volilnih upravičencev, od tega jih je le 66 iz našega novega naselja, zelo veliko pa je sezonskih delavcev. 50 vabil (torej okrog 20 odst.) ni bilo izročenih iz najrazličnejših vzrokov. Tudi volilni imeniki so pomanjkljivi v tem smislu, da npr. mnogi, ki so v njem vpisani, sploh ne živijo več

v Dobji vasi, ampak so nekateri na delu v Nemčiji, drugi drugje.

Rezultat volitev je bil:

volilo je 167 ljudi, od tega 78 ZA, 79 proti, 10 glasovnic pa je bilo neveljavnih. Čeprav je bilo glasovanje tajno, so vendarle na voljo nekateri zanesljivi podatki, da je mnogo naših sodelavcev iz Dobje vasi glasovalo ZA.

Upamo, da je tako ta stvar zadosti jasno prikazana. V pojasnilo pa še: zaradi časovne stiske je bil omenjeni članek napisan prvi dan po glasovanju. Takrat pa je resnica, da je referendum o samoprispevku za gradnjo osnovnih šol in vrtcev v naši občini propadel, vse drugače boleta kot danes.

Urednik

Podobnost

Ona: Sin ti je iz dneva v dan bolj podoben.

On: Kaj pa ga je že spet polomil?

Krasno

Oče: Kako je bilo danes v šoli?

Sin: Krasno! Učitelj je rekel, če bi bili vsi fantje takšni kot jaz, bi lahko šolo zaprl.



V parku

Avstrija je dala tri Strausse, Afrika pa nekaj sto tisoč igralcev jaza. Kdo je muzikalen?

NAŠI 30-LETNI JUBILANTI DELA

Anton Brusnik se je rodil 17. januarja 1914 kmečkim staršem na Selah. Odraščal je po prvi svetovni vojski v okolju, kjer je bilo mnogo važnejše delo kot šolanje. Odslužil je vojake, bil klican na orožne vaje ter se l. 1941 zaposlil v železarni pri martinovki.

Marca 1944 je odšel v partizane ter se boril v Gubčevi brigadi na Dolenjskem, potem se je vrnil nazaj na Koroško. Po osvoboditvi se je ponovno zaposlil v topilnici, kadar pa je peč iz kakršnihkoli vzrokov obstala, je delal v kovačnici. L. 1956 je bil »posojen« v čistilnico, pa je ostal tam kar do lanskega leta, ko je bil premeščen v mini livarno, kjer je delo le nekoliko lažje za starejšega človeka.

Dva nepreskrbljena otroka ima in mora delati tudi v prostem času, da »pridelajo živžga.« Sicer pa resno misli na pokoj. Utrujen od nenehnega garanja želi počasi izpreči. Dal je, kar je mogel, in še daje, toda čuti, da je dovolj. In kdo mu ne bi priročil oddiha?

Anton Čapelnik je bil rojen 27. maja 1922 na Ravnah tovarniškemu delavcu. Po končani osnovni šoli je bil na Osiandru za pastirja, v železarni pa se je zaposlil kot petnajstleten fant l. 1937 ter se vpisal v obrtno šolo.

Med vojsko je delal za partizane, bil izdan, aretiran in poslan v Dachau, kjer je bil od 16. februarja 1944 do 13. junija 1945. Potem se je spet zaposlil v železarni, kjer ves čas dela v livarni.

Za 6 otrok je moral skrbeti, hišo jim je zgradil. Nedelj skoraj ne pozna, ker večinoma tudi takrat dela v tovarni. Nerga nikoli ne in prime za vsako delo ter je pravi garač. Ko se mu izteče fabriški siht, se začne drugi, ko pomaga sodelavcem pri gradnji hiš. Trije otroci so že pri kruhu (vsi v železarni), trije še ne.

Da ni v vseh teh desetletjih dela nikoli zamudil in ni naredil nobenega plavega, je upravičeno njegov ponos.

Maks Fras se je rodil 29. septembra 1914 v Zamarkovi pri Mariboru. Opravil je štiri razrede osnovne šole, dva razreda meščanske in dva razreda obrtne šole.

Izučil se je za mizarja v tridesetih letih, nato pa delal pri mizarjih Keucu, Gradišniku, Horvatu, Korošču in Forstneriču v Mariboru vse do l. 1949, ko je bil z odločbo premeščen v Železarno Ravne. Delo je nastopil 25. maja v modelni mizarni, kjer je še danes kot specialist oziroma visoko kvalificiran delavec.

Nadrejeni imajo o Frasu kot strokovnjaku lepo mnenje in ga cenijo kot pridnega in vestnega delavca.

Ivan Hovnik se je rodil 17. decembra 1922 na Ravnah. Njegov oče je bil valjar v ravnski železarni. Pred vojsko so za sprejem v železarno od fantov večinoma zahtevali obrtno šolo, zato se je Hovnik po končani osnovni šoli vpisal vanjo in bil januarja 1939 sprejet na delo v železarno. Delal je pri oseh kot pomožni strugar.

V železarni je delal neprekinjeno do odhoda v JLA, po vrnitvi od vojakov pa se je spet zaposlil v našem podjetju. Ves čas je delal v mehanični in dosegel visoko



Anton Brusnik



Anton Čapelnik



Maks Fras



Ivan Hovnik



Stanko Hrome

kvalifikacijo, zdaj pa je že leto dni medfazni kontrolor.

V planine je rad hodil, dokler ga ni gradnja lastnega doma popolnoma angažirala ter se zdaj posveča le delu in družini.

Stanko Hrome se je rodil 22. aprila 1910 v Polju pri Ljubljani očetu kovaču in materi gospodinji. Pri hiši je bilo 9 otrok in treba je bilo čimprej priti do kruha. Ko se je učil za ključavničarja, je vsak dan opravil 7 km dolgo pot na učno mesto in nazaj. Že od malega je bil član pri Sokolu, kjer je sodeloval v pevskem zboru, igralski skupini in v telovadni vrsti.

Okusil je vse tegobe stare Jugoslavije. Po prvi zaposlitvi v ljubljanskem Saturnusu je odslužil vojaščino, nato pa je bil 18 mesecev brez dela, delal nekaj mesecev na železnici, bil 18 mesecev šofer avtobusa na progi Ljubljana—Zgornji Kašelj ter naposled dobil delo v pri podjetju Slograd v Ljubljani.

4. februarja 1940 je prišel v železarno Ravne ter delal na različnih delovnih mestih, v oddelku osi, orodjarni mehanske delavnice ter povsod, kjer se je pokazala potreba po kvalificiranem in sposobnem strojnem ključavničarju.

Med NOB je pod ilegalnim imenom »Dolgi« delal za partizane in podpiral nekatere njihove družine. Po osvoboditvi je postal član upravnega odbora za postavitve gimnazije, od leta 1946 je bil delovodja ključavničarjev in strugarjev v mehanični, l. 1951 pa je prevzel v novo ustanovljenem obratu za strojno vzdrževanje dolžnost delovodje skupine za generalna popravila težkih strojev in agregatov, kjer dela še danes in prenaša svoje bogate izkušnje na sodelavce.

Bil je med prvimi člani delavskega sveta in upravnega odbora ter dolga leta glavni zaupnik v sindikatu, bil je občinski odbornik ter funkcionar pri Svobodi. Štirikrat je bil udarnik, dvakrat racionalizator, za svoje zasluge pa je bil odlikovan z redom dela III. stopnje in z redom republike z bronastim vencem.

Ivan Kladnik se je rodil 11. februarja 1913 na Lešah. Njegov oče je bil rudar, od leta 1914 do 1918 vojak na frontah od Karpatov do Soče.

Kot najstarejši od petih otrok je Ivan po končani osnovni šoli na Prevaljah nadaljeval šolanje na meščanski šoli v Mežici. Nato ga je učitelj Doberšek pregovoril, da je nadaljeval študij na 2-letni kmetijski šoli v Mariboru. Od tega študija je ostal zanj le izgubljen čas, ker pač ne sam ne starši niso umeli takrat izbirati poklica.

Leta 1934 se je zaposlil po raznih službah, koder je uveljavljal kmetijsko znanje. Končno pa je leta 1940 nastopil službo v železarni v obratnem knjigovodstvu. Kljub 36 letom delovne dobe in 57 letom starosti mu ne kaže v pokoj, čeravno bi bilo to zaradi njegovega zdravja potrebno, ker je njegovo življenje od mladosti do danes terjalo trd kos vsakdanjega kruha. Tudi v železarni ni bilo vedno vse lepo, vendar je minilo. S pridnostjo in varčnostjo pa si je postavil lasten dom.

Kladnik je primer marljivosti in vestnosti. Tudi bolan je hodil na delo, ker mu je v redu opravljeno delo največje zadovoljstvo.

Karel Pušnik se je rodil 2. oktobra 1922 na Ravnah tovarniškemu delavcu. Osnovno šolo je obiskoval na Ravnah ter bil na očetovo prošnjo 17. julija 1938 sprejet kot vajenec v železarno. Učil se je za strojne ključavničarja, vmes pa obiskoval obrtno šolo.

Med okupacijo je bil kot večina drugih delavcev v železarni oproščen vojaščine, za tri mesece pa je bil poslan na specializacijo v Kapfenberg.

Po osvoboditvi je odslužil vojaščino ter se spet zaposlil v železarni, ki ji je ostal zvest do danes. S trdim delom v podjetju in prostem času si je po malem uspel postaviti hišico na Šancah. Tam živi s svojo družino, ki mu je narasla na štiri otroke. Vsi so še nepreskrbljeni in zato je razumljivo, da pozna Pušnik samo delo in si želi, da bi bil še naprej zdrav, da bi mogel delati za svoje.

Avgust Razgoršek, znan s partizanskim imenom »Peter«, se je rodil 19. avgusta 1918 v Kotljah gozdnemu delavcu. Osnovno šolo je obiskoval na Ravnah, kamor so se starši preselili. V prevajški papirnici je delal od 1. 1935 do 1938 ter ponovno po odsluženju vojaškega roka.

L. 1941 je bil mobiliziran, ujet v Celju, nato pa 11 mesecev v nemškem vojnem ujetništvu. Januarja 1942 se je vrnil na Ravne in 2. februarja začel delati v železarni do odhoda v partizane 22. julija 1943.

Po osvoboditvi je bil po partijski dolžnosti po vrsti na okrajih Prevalje, Dravograd, Maribor, v Ljubljani na CK, nato na okraju Šoštanj. Ko je bil razrešen dolžnosti, se je spet zaposlil v ravenški železarni 1. avgusta 1951 v topilnici, kjer je delal do 1. 1956, ko je bil zaradi bolezni premeščen v kadroviski oddelak. Leta 1959 je postal pomočnik vodje HTV in ostal referent te službe do upokojitve 1. maja 1970.

Ves čas je tovariš Razgoršek delal družbenopolitično v ZK, SZDL, bil je član občinskih, okrajnih in republiških organov ter samoupravnih organov v tovarni. Ker je tako razgibano in polno življenje težko popisati na omejenem prostoru, najštejmo samo odlikovanja, ki jih je prejel.

Za svoj prispevek NOB je bil odlikovan z dvema medaljama in redom za hrabrost, prejel pa je še red zasluge za narod III. stopnje, red bratstva in enotnosti II. stopnje in red dela s srebrnim vencem.

Odkar se je pred sedmimi leti ponesrečil, je bil mnogo po bolnišnicah in ni mogel več delati, kot je želel, le pri Zvezi borcev je še vedno aktiven ter je s svojimi velikimi izkušnjami vedno pripravljen pomagati tovarišem.

Jože Tomaž je bil rojen 13. marca 1923 na Stražišču na Krajgerjevem vrhu. Dvanajst otrok je bilo pri hiši, oče je delal v železarni, mati je gospodinjila. Časi so bili slabi, oče je delal le po štiri dni v tednu. Šole? Nekaj že, ampak čimprej je bilo treba do lastnega kruha. Z desetimi leti je šel za pastirja, s šolo je odrasel za hlapca.

Leta 1939 se je zaposlil v železarni. Začel je v jedrarni, nadaljeval v topilnici, v livni



Ivan Kladnik



Karel Pušnik



Avgust Razgoršek



Adolf Štehnar



Jože Tomaž

jami. Po vrsti je bil jamski delavec, ponovčar, zidar plošč. Priden kot mravlja je še drugim pomagal, ko je opravil svoje delo. In vsa ta leta poleti vročina, pozimi preprih, vedno pa dim, da drug drugega niso videli.

Zbolel je na srcu in želodcu, oglušel od nenehnega ropota. Eden redkih je, ki je zdržal tako dolgo na tako težkem delovnem mestu in se izčrpal.

Jeseni 1970 je bil invalidsko upokojen. Od treh otrok je komaj eden pri kruhu, za druga dva je treba skrbeti. Da bi le še bil zdrav, da bi vsaj nekaj užil od življenja, ki je bilo eno samo garanje, mu od srca želijo vsi, ki ga vsaj malo poznajo.

Adolf Štehnar se je rodil 17. januarja 1915 na Prevaljah. Oče mu je padel v prvi svetovni vojski in mati je sama skrbela zanj.

Na kmetih je delal, se pri Mačiču na Prevaljah izučil za mizarja, okusil bridkost brezposelnosti ter končno 1. 1941 dobil delo v ravenški železarni.

Junija 1944 je šel v partizane in se boril v vzhodnokoroškem bataljonu, po osvoboditvi pa se je vrnil v železarno v gradbeni oddelak, postal predelavec, nato izmenski delovodja. Že od začetkov razvoja samoupravljanja je sodeloval kot član v različnih organih, delal pri sindikatu in pri gasilskem društvu.

Oba otroka je spravil do kruha, oba sta v železarni. Preblizu železarne si je postavil hišo, zato je moral na Janečem začeti še enkrat. Priljubljen je pri svojih sodelavcih, ceni ga, kdor ga pozna.

»Če hočeš delati, lahko živiš pošteno,« pravi, in to je posnemanja vredno geslo.

OBVESTILO

Banka vašega zaupanja, Kreditna banka Celje, bo za območje svoje podružnice v Slovenj Gradcu priredila

nagradno žrebanje vezanih in nevezanih hranilnih vlog

v soboto, 23. januarja 1971, ob 19. uri v Titovem domu na Ravnah.

Prireditve bo povezana z zabavno glasbenim programom. Igral bo ansambel VENUS iz Celja, pel pa bo moški pevski zbor »Izpod Uršlje« s Prevalj.

Vse vlagatelje vljudno vabimo na našo prireditve. Vstopnice dobite brezplačno na ekspoziuri KB Celje na Čevovju.

KB Celje želi vsem poslovnim prijateljem srečno novo leto.

ZAHVALA

Ob težki nesreči, ki nas je doletela dne 2. decembra 1970, se najlepše zahvaljujemo za pomoč, ki nam je bila nudena ob najtežjih trenutkih, vodstvu Železarne Ravne, predsedstvu sindikata Železarne Ravne, vodji kadrovisko-socialne službe, vodji socialnega oddelka, sodelavcem elektro obrata, poklicnim gasilcem in občinskemu sindikalnemu svetu ter vsem sorodnikom, ki so izkazali svojo pozornost.

Hočevanjevi

Jubilanti dela v letu 1970

Obrat	Delavci			Delavke		
	10 let	20 let	30 let	10 let	20 let	30 let
JEKLARNA						
Vodstvo	—	1	—	—	—	—
Topilnica	11	7	1	—	—	—
Livarna	8	6	1	—	—	—
Modelna mizarna	5	—	1	—	—	—
Čistilnica	6	4	1	—	2	—
PDJ	2	—	—	—	—	—
Obračun	—	—	—	—	1	—
Skupaj	32	18	4	—	3	—
TPO						
Valjarna	13	3	—	—	—	—
Kovačnica	9	11	—	—	—	—
Termična obdelava	1	1	—	—	—	—
PD	2	—	—	—	—	—
Obračun	—	—	—	—	1	—
Skupaj	25	15	—	—	1	—
SKLOP MEH. PRED. OBRATOV						
Mehanična delavnica	27	11	1	1	4	—
Vzmetarna	3	4	—	—	—	—
Jeklovlek	4	1	—	—	—	—
PDM	5	—	—	1	1	—
Konstruktorski biro	1	—	—	—	—	—
Obračun	—	—	—	1	—	—
Skupaj	40	16	1	3	5	—
ENERG. VZDRŽEVALNI OBRATI						
Energetsko gospodarstvo	—	1	—	—	—	—
Energetski obrati	1	—	—	—	—	—
Strojni remont	6	3	2	—	—	—
Elektro remont	4	3	—	1	—	—
Gradbeni remont	4	—	1	—	—	—
Promet	6	2	—	—	—	—
PD	1	—	—	1	—	—
Skupaj	22	9	3	2	—	—
TKR	9	3	—	2	5	—
UPRAVA S CENTR. SL.	6	3	2	12	5	—
Vsega:	134	64	10	19	19	—

Družbena skrb za otroke

Osnovna organizacija ZK v krajevni skupnosti Ravne na Koroškem je v lanskem letu med naloge v program dela uvrstila tudi proučevanje življenja in dela mladine. Največ pozornosti so bila deležna vprašanja preživljanja prostega časa, vzgoje in izobraževanja, zaposlovanja, participacije mladih v samoupravljanju, njihovo vključevanje v interesna združenja in društva. Z vprašalniki je delovna skupina osnovne organizacije posegla v vse sredine, ki vključujejo mlade ljudi. Izostala je le družina, primarna družbena skupina, v katero so posegi zelo zahtevni.

Všeč so mi prizadevanja te organizacije. Ne samo zato, ker smo v krajevni skupnosti že več let pogrešali takih proučevanj, temveč tudi zato, ker pomenijo novo vsebino v delu ZK. Pridružujem se jim z razmišljanjem o tem, kaj bi lahko sami, z lastnimi močmi v krajevni skupnosti storili, da bi bil življenjski start naših otrok bolj enak. Soglašam namreč s tistimi, ki trdijo, da socialna diferenciacija postane tudi v naši družbi otrokov sopotnik prve dni njegovega življenja. Ali se lahko tej diferenciaciji upremo, jo omilimo, če že ne zavremo? Razne raziskave v Sloveniji pa tudi drugod so namreč dokazale, da otroci

iz socialno »nižjih plasti« in neustreznega socialnega okolja prinašajo v osnovno šolo primanjkljaje v besednem in pojmovnem zakladu, ki celo nadpoprečno nadarjene ovirajo pri napredovanju. Menim, da bi morali med komparativne prednosti, ki smo jih za gospodarstvo odkrili v mednarodni delitvi dela, uvrstiti tudi znanja in sposobnosti, ki jih v skupnost prinašajo mlade generacije. Pri najmlajših so to še potencialne sile, njih sposobnosti pa prikriti, toda naša naloga je, proučevati jih in usmerjati. Naše vodilo bi moralo biti, da niti en, še tako skromen talent mladega človeka ne sme zakrneti.

Da bi to geslo lahko uresničili, bi naša prizadevanja morali nameniti predvsem družini — staršem in otrokom. Menim, da je krajevna skupnost idealna oblika za taka prizadevanja.

Ne zamerite, toda prva smer vodi k vzgoji staršev. V svetu so na tem področju dosegli presenetljive rezultate. Lep primer je pariška šola za starše, ki je spodbudila ustanovitve mednarodne federacije za vzgojo staršev in vzgojiteljev.

Tu bi se lahko zgledovali. Pri nas smo seveda šele na začetku poti, čeprav ne moremo prezreti prizadevanj delavskih uni-

verz v Sloveniji, da bi na roditeljske sestanke uvajale poučna predavanja o vzgoji otrok. Taka predavanja že nekaj let poslušamo tudi starši na Ravnah.

Zakaj vzgajati tudi starše? Predvsem zato, da bi lahko dojemali kompliciranost družinske psihologije, da bi se zavedali posledic svojega odnosa do otrok, pa tudi zato, da bi bili v družini sposobni ustvariti tako vzdušje, ki bi usmerjalo in razvijalo talente otrok.

V Franciji so bili prvi udeleženci in zvesti obiskovalci šol intelektualci, ki se ukvarjajo z vzgojo poklicno, in tisti, ki se zanjo zanimajo zaradi svoje kulture. Bojim se, da bi bilo tudi pri nas tako. Vzgojo staršev bi morali prakticirati ne le kot kulturno-prosvetno dejavnost, temveč kot socialno dejavnost. V vzgojne oblike bi načrtno morali vključevati starše iz tistih socialnih sredin, odkoder prinašajo otroci največ deficita v šolo. Kakršno koli intenziviranje vzgojnih oblik bi namreč lahko koristilo le tistim, ki se zaradi podjetnosti znajo okoriščati z ekonomskimi in kulturnimi dobrinami, ki so na voljo, izostali pa bi vsi tisti, ki vedno izostanejo. Izbirati bomo torej morali med vsemi, ki tako vzgojo potrebujejo, in tistimi, ki jo želijo. Že danes pa moramo skleniti, da bomo receptologijo opustili in gradili izključno na maksimalni pedagoški ustvarjalnosti staršev. Sicer je pa metodika te vzgoje izdelana. Zgledujemo se lahko pri strokovnjakih v Parizu, Milanu in drugod. Če nas izkušnje in dosežki svetovnih metropol plašijo, bomo primerne nasvete našli tudi v programih mednarodne federacije za vzgojo staršev in vzgojiteljev.

Oddaljenosti od kulturnih centrov republike ne čutimo samo odrasli, temveč njihova prizadevanja za smotrno izkoriščanje prostega časa pogrešajo tudi najmlajši občani. Ljubljanski Pionirski dom v delovne oblike ne vključuje samo šolske, temveč tudi predšolsko mladino. Mednje sodijo tiste oblike, kjer so otroci le gledalci in poslušalci, in tiste, kjer otroci ustvarjalno sodelujejo. V naši krajevni skupnosti nekaj otrok take oblike srečuje v vzgojno-varstvenih ustanovah. Odstotek teh otrok je nizek. Zaradi premajhnih kapacitet so v letošnjem letu sprejemali le tiste, katerih starši so obojestransko zaposleni, in otroke iz socialno ogroženih družin. Pred leti smo govorili in pisali, da bomo v vzgojno varstvene ustanove vključevali otroke zato, da bodo tam osebnostno in funkcionalno zoreli. Razširiti smo jih želeli v vsa večja naselja. No, danes so otroci v varstveni ustanovi manjšina, čeprav prostori še te težko sprejmejo. Večino v krajevni skupnosti predstavljajo tisti, ki zorijo pri dedkih in babicah, pri kmečkem delu, na cesti ali kako drugače. Le malo je tistih srečnejšev, ki zanje skrbijo nezaposlene mamice. Ta nezaposlenost je seveda navidezna. Vrsta domačih del in priložnosti zaslužki jih jemljejo otrokom, zato tudi ti sodijo v varstvo.

Najbolj prizadeti so seveda otroci v obmestnih in agrarnih predelih. Mala šola je pomembna pridobitev teh otrok. Škoda je le, da je samo enkrat v tednu. Podatek, da je med tistimi, ki niso obiskovali varstva, kar 38 % otrok, nezrelih za šolo, bi nas moral vznemirjati. Morda bi ravno zanje organizirali malo šolo večkrat na teden.

Med oblike, ki bi jih za predšolske otroke lahko organizirali tudi v naši krajevni skupnosti, sodijo tudi jezikovni tečaji. Obiskovati jih lahko pričnejo že otroci od 3. do 4. leta starosti. Izbirali bi lahko med angleščino, nemščino in ruščino. Metodika poučevanja je tudi pri nas izdelana in daje lepe rezultate. Strokovnjaki trdijo, da so otroci v tem času zelo dojemljivi za tuje jezike. S strokovno terminologijo učenje materinega in tujega jezika imenujemo bilingvizem. Argumenti so seveda za in proti. Med članki, ki smo jih brali lani v revijah, smo lahko zasledili predvsem dva zaviralna dejavnika:

— z učenjem tujega jezika lahko zaostane razvoj materinega jezika,

— če oboje poučuje ista oseba, lahko v besednem zakladu nastane prava zmeda.

Kriterija za usmerjanje otrok v te tečaje naj bosta njihov interes in uspeh pri učenju. Starši lahko interese le vzpodbujajo, vendar ne na silo, zaradi lastnih ambicij.

Mnogi otroci že v prvih letih življenja kažejo nadarjenost za risanje ali pa iz ilovice in peska ter drugih materialov ustvarjajo podobe iz domišljjskega sveta. To so dragocene sposobnosti, ki dajejo slutiti, da so med temi otroki bodoči slikarji, kiparji, arhitekti, gradbeni mojstri, inženirji, ki v kasnejših letih ob primernih vzpodbudah ne bodo imeli težav s poklicno usmeritvijo. Poiščimo jih, organizirajmo prijetne popoldneve, polne novih in novih odkritij.

Glasbeni oddelki predšolske mladine bi bili primerno dopolnili glasbeni ustvarjalnosti gojencev višjih stopenj in bi obetali v bodočnosti višjo stopnjo glasbene kulture prihajajočih generacij. Medvedki in čebelice bi lahko v svoje vrste privabili tudi predšolske otroke. Če so njihova pravila tako stroga, bi lahko skupine najmanjših poimenovali s posebnim imenom.

Ure pravljic in pesmic so neprecenljive vrednosti, saj ob njih otroci širijo besedni zaklad in domišljijo. Lutke so čudovit in nenadomestljiv vzgojni pripomoček vseh, ki poznajo njihovo prepričljivost in vzgojno moč. Vsi, ki so hodili na učiteljske in v vzgojiteljsko šolo, znajo z lutkami ravnati, nekateri pa jih celo sami izdelujejo. Naprosimo jih za pomoč, radi bodo pripravili vsaj nekaj predstav letno.

Samo nekaj jih še naštejemo: zimovanja, letovanja, smučarski in plavalni tečaji, krajši, pa tudi daljši izleti, oddaje »pokaži kaj znaš«, »veseli tobogani«, in še in še.

Vse te oblike potrebujejo sposobne organizatorje. Imenujmo jih mentorje. Med njimi ločimo splošne in specializirane mentorje. Splošni koordinirajo delo, specializirani pa ga načrtujejo v posameznih delovnih oblikah. Na pomoč bi lahko povabili tudi pionirje in mladince. Mlajši v njih vidijo vzornike, želijo jih dohitevati v znanju, spretnostih, rasti. Zato bi manjše skupine lahko celo vodili.

Materialna sredstva tako pomembne dejavnosti ne bi smela zavreti. Vem, da dobrega programa in z njim povezanih finančnih sredstev občinska skupščina pri delitvi proračunskih sredstev ne bi zavrnila. Načrtovanje pa bi prepustili SZDL in njenim delovnim skupinam. Škoda je, da pri nas ni konference za družbeno aktivnost žensk in da ZPM že nekaj let ni aktivna.

Morebiti ste že uganili moj namen. Račda bi naštel toliko različnih oblik, da bi vanje vključili vse predšolske otroke. Kaj mora res biti življenjski start naših otrok tako neenak? Napovejmo borbo lažni soli-

darnosti, v kateri mnogi jemljejo več, kot prispevajo. Največ seveda lahko storimo sami. Dvomim, da so rezultati katerih koli prizadevanj bolj dragoceni, kot je napredek naših otrok. Elica Jelen

Zdravstveno stanje zaposlenih se je poslabšalo

Navada je, da na koncu leta pregledamo uspehe dela v minulem obdobju. V tem primeru pa ugotavljamo, kakšno je bilo zdravstveno stanje zaposlenih v tovarni v primerjavi s prejšnjimi leti. Iz enajstmesečnih podatkov leta 1970 je razvidno, da se je v primerjavi z letom 1969 v tovarni zdravstveno stanje zaposlenih poslabšalo. Poprečno na mesec je bilo 25 primerov novih boleznih več kot v enakem obdobju leta 1969. V preteklem letu je bilo 2.485 primerov novih obolenj, leta 1969 pa le 2.172 primerov, kar je za 313 primerov več kot leta 1969. Vzrok takemu stanju je delno v povečanem številu zaposlenih.

Bolniški izostanki, prikazani v izgubi delovnih dni, so naslednji:

Izostanki zaradi bolezni	1967 l.	1968 l.	1969 l.	1970 l.
— do 30 dni	1,90 %	2,22 %	2,30 %	2,38 %
— nad 30 dni	1,11 %	1,34 %	1,40 %	1,61 %
— porod in skraj. delovni čas	0,72 %	0,68 %	0,67 %	0,76 %
Skupaj	3,73 %	4,33 %	4,37 %	4,75 %

Iz podatkov je razvidno, da so najbolj porastli izostanki zaradi bolezni nad 30 dni, kar gre v breme komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Iz tega sledi, da je vedno več težkih bolnikov, kar je posledica še neznanih vzrokov.

Za boljšo orientacijo navajam še število izgubljenih dni v primerjalni obliki po kategorijah bolezni.

Porastlo je število izgubljenih dni pri vseh kategorijah bolezni oziroma izostankov, v največji meri se je povečalo število izgubljenih dni zaradi postrežbe in spremstva družinskih članov, nadalje zaradi nezgod na delu. Finančni stroški v zvezi z nadomestili osebnega dohodka in drugih dajatev prizadetim delavcem so v preteklih 11 mesecih porastli v

Število izgubljenih dni	1. 1969	1. 1970
— zaradi delovnih nezgod	4.841	6.330
— zaradi bolezni	29.433	33.765
— zaradi postrežbe in spremstva družinskih članov	536	816
— zaradi poroda in skrajšanega delovnega časa	6.095	7.744
Skupaj	40.905	48.655

primerjavi z enakim obdobjem preteklih let. Za nadomestila osebnega dohodka se je izplačalo skupaj za 3.222 primerov obolenj do 30 dni v breme delovne organizacije za 24.467 delovnih dni 827.954,17 din, za nadomestila nad 30 dni v breme sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev za 1.628 primerov in 24.188 delovnih dni 825.043,75 din.

Poprečni mesečni dohodek bolnika znaša v preteklih 11 mesecih 784,52 din za bolezni, ki so daljše kot 30 dni. Poprečni mesečni dohodek bolnika, katerega bolezen je bila krajša kot 30 dni, pa znaša 787,53 din.

Iz podatkov nadalje sledi, da so dosegli bolniki v tem letu le 56,51 % poprečnih osebnih dohodkov v Železarni Ravne, ki so bili doseženi za obdobje I.—X. 1970, 1.382,74 din. Komentar o življenjskem standardu bolnikov v tem primeru ni potreben, kar je prav gotovo eden izmed vzrokov poslabšanja zdravstvenega stanja zaposlenih.

V primerjavi z letom 1969 so stroški za nadomestila osebnega dohodka bolnikom narasli, in sicer v letu 1970 je bilo za 3.222 primerov nadomestil osebnega dohodka do 30 dni izplačano 827.954,17 din, v enakem obdobju leta 1969 za 2.871 primerov pa 578.331,39 din.

Nadomestil nad 30 dni v breme sklada zdravstvenega zavarovanja v 11 mesecih tega leta za 1.628 primerov 825.043,75 din, v enakem obdobju l. 1969 za 1.348 primerov izplačano 564.645,47 din. Potni stroški, ki bremenijo



»Na hunt«

Foto: Broman

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

4. POSVETOVANJE SLOVENSКИH JEKLARJEV

Slovenski jeklarji so izmenjavali svoje izkušnje na 4. posvetovanju v Ravnah dne 3. decembra 1970. Udeležili so se ga strokovnjaki treh slovenskih železarn in Metalurškega inštituta iz Ljubljane.

O izboljšanju velikosti avstenitnega zrna in čistoče jekla za cementacijo je poročal Milan Dobovišek, dipl. ing. V železarni Ravne smo izdelali prek 100 šarž cementacijskega jekla po enajstih metodah dezoksidacije jekla. Tabelačno in diagramsko smo zasledovali po JK skali čistočo jekla za vse tipe vključkov, velikost avstenitnega zrna po ASTM normah, hitrost izdelave šarž in sigurnost izdelave (nizek izmeček). Ker so razne metode dajale prednost raznim tipom vključkov, smo izbrali oni dve metodi, ki sta zadovoljili zahteve vseh vrst vključkov in predpisali tehnologijo. Ena metoda služi za kovaške bloke, druga za valjarski format. Fiksni stroški izdelave jekla se znižajo za ca 30 N din na tono jekla. Velikost zrna je garantirana v mejah 0,012 do 0,030 % kislinotopnega aluminija. Padec kisika med preprihovanjem taline z argonom pa je 20 do 30 %. Predvsem je pomembna dosežena ugodna razporeditev ter oblika vključkov.

Večletno zasledovanje Jože Arha, dipl. ing., o zvezi med preoblikovalnostjo nizkoogljčnih jekel in vsebnostjo aluminija in dušika lahko koristi tudi nam pri reševanju perečega problema trganja površine valjanca med vročim valjanjem. Po izkušnjah jeseniških jeklarjev je 80 ppm dušika spodnja meja, pri kateri se jeklo še trga.

Rešitev problema:

1. Šarža, narejena po dvožilnim posvetovanjem, naj nima več kot 0,030 odst. skupnega oziroma 0,025 odst. topnega aluminija. Šarže, ki imajo več aluminija, je treba ohladiti in mrzle založiti v ogrevne peči.

2. Šarže izdelati na črno žlindro.

3. Pri nizkoogljčnih in konstrukcijskih jeklih vezati dušik z močnimi nitridotvornimi elementi, kot so titan, niob in vanadij.

Oligoelementi v jeklu nam povzročajo veliko glavobola. Ker z oksidacijo ni mogoče znižati nekaterih oligoelementov, vseb-

sklad zdravstvenega zavarovanja, so se povečali samo toliko, kolikor so se dvignile cene prevoza. V 11 mesecih t.l. je bilo izplačano za 1.897 primerov 22.180,80 din, v enakem obdobju l. 1969 za 2.049 primerov 21.123,16 din. Iz podatkov sledi, da potovanja v drug kraj na zdravljenje upadajo. Tudi potni stroški, ki se izplačujejo v breme delovne organizacije, upadajo.

Povečalo se je število smrtnih primerov in v zvezi s tem stroški za pogrebne in posmrtnine. Nasprotno pa so v upadanju primeri rojstev in s tem stroški za opremo novorojenčkov.

Število upravičencev do otroškega dodatka je na isti ravni kot v letu 1969. Povečala se je le višina otroškega dodatka. Dajatve invalidom II. in III. kategorije invalidnosti bistveno ne odstopajo od lanskoletnih dajatev, povečalo se je le število upravičencev do tega dodatka.

Taka je bilanca zdravja, natalitete in mortalnosti naših ljudi, ob kateri je prav, da se vsaj ob koncu leta nekoliko pogovorimo.

F. K.

nost teh zaradi vračanja starega železa v pretopitev iz leta v leto narašča in vpliva na fizikalno kemične lastnosti jekla. Jože Rodič, dipl. ing., je podal statistični pregled vsebnosti oligoelementov v naših jeklih in jih primerjal z literaturnimi podatki. Bistvenih odstopanj ni bilo, razen pri bakru, kjer se pri C-10 kvaliteti baker giblje med 0,10 do 0,45 %. Razumljivo, saj smo nekatere druge kvalitete, zaradi visokega bakra, morali prekvalificirati v manj občutljivo kvaliteto C-10.

Vladimir Macur, dipl. ing.

POSVETOVANJE VALJARJEV V ŠTORAH

V Štorah so se dne 11. decembra 1970 zbrali valjarji slovenskih železarn na 2. skupnem posvetovanju. Ker je bilo posvetovanje povezano z začetkom obratovanja nove srednje in lahke proge s skupno kapaciteto 100.000 ton valjanih proizvodov, se je tudi obravnavala tema: začetek obratovanja nove valjarne v Štorah. Namen je bil predvsem posredovati izkušnje s podobne ravenske proge, kjer posebno srednja proga že dalj časa uspešno obratuje.

V Štorah so pričeli z osvajanjem bolj previdno kot na Ravnah. Prvi dan so založili le 5 gredic, nato 30 in postopoma povečevali število gredic, ki so jih zvaljali v enem dnevu. Delajo pa zaenkrat le na eno izmeno. Prvi rezultati so zadovoljivi. Vendar je treba omeniti, da se glavne eventualne hibe ali napake pokažejo navadno šele, ko je naprava bolj obremenjena, kot pa je to primer na začetku valjanja na novi progi v Štorah.

Jože Žunec

5. REDNO STROKOVNO POSVETOVANJE O TEHNOLOŠKI IN KVALITETNI PROBLEMATIKI

Posvetovanje je bilo dne 16. novembra 1970. Obravnavali smo kvaliteto in tehnološko problematiko v zvezi s planiranjem novih raziskovalnih nalog za leto 1971, v drugem delu posvetovanja pa je bila podana kratka informacija o dosedanjem delu na področju računalniške obdelave podatkov iz proizvodnje, kontrole, komercialne in raziskav.

Med najvažnejšimi temami raziskovalnega programa v letu 1971 bo reševanje problematike kvalitete površine ingotov in gredic v zvezi z ozkim grlom kapacitet čiščenja v valjarni in s splošnim povečanjem izplenov. To problematiko smo na posvetovanju podrobno obravnavali in s tem izdelali predlog Železarne Ravne za formuliranje skupne naloge Združenega podjetja slovenske železarne v sodelovanju z Metalurškim inštitutom v Ljubljani. V raziskovalni team so bili določeni predstavniki vseh treh železarn, in sicer od vsake železarne po en jeklar in en valjavec. Nosilec naloge in koordinator je Metalurški inštitut.

Za skupne naloge slovenskih železarn smo predlagali tudi problematiko dezoksidacije in izkoristka aluminija pri izdelavi pomirjenih jekel. Težišče te naloge bo na cementacijskih jeklih.

Zelo interesantno področje skupnega razvojnega programa slovenskih železarn je priprava čistega vložka za elektro peči, ki vključuje proizvodnjo metaliziranih peletov.

Glede na pogodbo, po kateri bo iz Sovjetske zveze dobavljena naprava za moderno pretaljevanje jekla po postopku EPŽ, bomo morali interno rešiti precej problemov, če bomo hoteli, da bo ob koncu leta ta naprava začela delovati. V okviru tega razvoja bo treba sistematično pripraviti vso potrebno dokumentacijo za postavitev, rešiti pripravo elektrod, delno žlinder in izdelati podroben program osvajanja.

Tem glavnim nalogam so sledili še predlogi nadaljevanja dosedanjih raziskav ter internih raziskovalnih nalog.

V drugem delu posvetovanja sta inž. Rodič in tov. Pešl podala kratko informacijo o dosedanjem delu, uspehih in težavah na področju uvajanja računalniške obdelave podatkov v železarni Ravne. Pri tem smo obravnavali:

- statistiko prodaje,
- redno obdelavo trdot valjanega jekla,
- pripravo programov za obdelavo podatkov o brzoreznih jeklih in o drugih področjih laboratorijskih preiskav v okviru redne kontrole,
- obdelavo podatkov o kontroli v jeklovleku,
- linearno programiranje v valjarni in livarni.

Sklenjeno je bilo, da se na posebnem posvetovanju obravnava ključne probleme kemijskega oddelka.

Jože Rodič, dipl. inž.

ZAHVALA

ob boleči izgubi moža in očeta

IGNACA BRODNIKA

se iskreno in toplo zahvaljujemo za sočustvovanje vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in darovali vence. Hvala sodelavcem železarne Ravne, sindikalni podružnici mehanske obdelovalnice in vzajemni pomoči kakor tudi godbi Železarne Ravne.

Žalujocha žena in otroci z družinami

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- | | |
|---------|--|
| 4933 | Stjepan Milković, Tablice težine materijala. |
| 4934 | Th. Krist, Formeln und Tabellen für Techniker und Ingenieure 1969. |
| 4935 | Lojd A. Manro, Hemija u tehnici 1968. |
| 3096/6 | H Taschenbuch Hand — Werkzeuge 1 1970. |
| 3096/3 | Taschenbuch 3; Maschinenbau-Normen für Studium und Praxis 1970. |
| 3096/4 | Taschenbuch 4; Stahl und Eisen-Gütenormen 1970. |
| 3096/28 | Taschenbuch 28; Stahl und Eisen-Massnormen 1970. |
| 4936 | Proceedings of the Twenty first Chemists Conference 1969. |

- 4937 B. V. Linčevskij, Vakuumnaja metallurgija stali i splavov 1970.
- 4938 Tehnika moderna, Rečnik moderne elektronike nemačko-srpskohrvatski 1970.
- 4939 Norbert Wiener, Survey of Cybernetics 1969.
- 4940 The Annealing of Low Carbon Steel 1957.
- 4941 Program razvoja podjetij kovinsko predelovalne industrije koroške regije za obdobje 1971—1975.
- 4942 Uticaj gasne faze na mogućnost uklanjanja sumpora iz sistema metal — troska 1970.
- 4942/1 Razrada tehnologije i osvajanje proizvodnje specijalno tankih limova 1970.
- 4942/2 Ispitivanje uticaja različitih faktora na pritisak, specifičan pritisak širenje i uzduženje u procesu valjanja transformatorskog čelika.
- 4943 Ivan Mohorič, Dva tisoč let železarstva na Gorenjskem 1969. 1, 2.
- 5000/88 Hovnik Pavla, Glavni potrošniki jeklenih ulitkov na področju avtomobilske industrije v Jugoslaviji.
- 5000/89 Navodnik Dušan, Konstruiranje in izdelava števca gredic s fototipalom.
- 5000/90 Vinko Pušnik, Zastoji na 40-tonski elektro obložni peči in predlogi za odpravo zastojev.
- 5000/91 Drago Debenjak, Statistična analiza lastnosti livarskih peskov in umerjanje aparatov za propustnost.
- 5000/92 Fanika Korošec, Analiza osebnega dohodka delavcev železarne Ravne.
- 5000/93 Komarica Herbert, Ugotovitev optimalnih zalag energetskih surovin za doseg boljšega učinka energetskega gospodarjenja.
- 5000/94 Burjak Helena, Planiranje stroškov za vzmetarno.
- 5000/95 Stoviček Karel, Rekonstrukcija 40-t ponovce.
- 5000/96 Savič Lazo, Izdelava mehanskega dela preizkuševalne naprave elektromot. v jakostnem laboratoriju.
- 5000/97 Tratnik Edvard, Izdelava načrtov stroja za preizkušanje torzijskih vzmeti.
- 5000/98 Pešl Maks, Vodenje statistike prodaje z računalnikom.
- 5000/99 Ferdo Grešovnik, Izdelava TTT diagramov z dilatometrom DITIRC in njihova praktična uporabnost.

Strokovni elaborati

- 5000/86 Lipuš Inge, Pregledni prikaz celotnega postopka za izračun osebnih dohodkov v oddelku elektro remonta.
- 5000/87 Krebs Antonija, Pregledni prikaz celotnega postopka za izračun osebnega dohodka v oddelku prometa.



Na grad

menijo. Saj nobeni prazniki in njihovo proslavljanje niso sami sebi namen, ampak so vedno le poosebljanje nekih idej, nekih temeljnih dejstev, ki jih je priznalo dovolj veliko število ljudi in se torej smejo imenovati »narodni«, »republiški«, »državni«.

Neresen, neodgovoren odnos je to — najbolj milo povedano. n. r.

KULTURNA KRONIKA

KULTURNI DOM JE SPET ODPRT

V soboto, 19. decembra, je bila v kulturnem domu na Ravnah po dolgem času spet prireditev — proslava dneva JLA, združena z otvoritvijo prenovljenega in polepšanega doma.

Kulturni dom je zdaj lepo urejen, strop je nov, dekorativen, stoli preklopni, dodana garderoba ob vhodu in sanitarije, povečan balkon z vhodom z galerije, centralna kurjava. Vse je okusno, lepo, novo, po načrtih inž. arh. Lodranta. Po prostornini je dom sicer enak, kot je bil, vendar s takim se bomo morali zadovoljiti tudi za daljšo dobo. Sicer pa je glavno, da je odprt in da bo spet služil namenu.

Na proslavi so Ravenčani pokazali najboljše, kar trenutno v kulturi premorejo: dramsko skupino, ki je recitirala odlomke iz Samorastnikov (Cesarjeva, Cifrova, inž. Šipek), Koroški oktet in pihalni orkester. Po kratkem nagovoru predsednice KPD Močnikove je spored lepo stekel, le zaskrbujoče vprašanje se postavlja: ali ni dvorana kulturnega doma premajhna za naš pihalni orkester? Premajhna v tem smislu, da človeku buči v glavi od godbe, namesto da bi jo užival? Strokovnjaki bodo gotovo povedali, kako je s tem.

Sledil je nagovor tov. Grubelnika o dnevu JLA, nato himna, nato vstajanje ljudi (dvorana je bila polna) in odhajanje v negotovosti, ali bo nastopila še napovedana folklor ali ne. To režijsko ni bilo posebno posrečeno in bi se verjetno dala govora združiti na začetku.

PROSLAVE NA RAVNAH

So ljudje, ki radi hodijo na proslave, in drugi, ki raje ostajajo doma. Državnih in republiških praznikov, ki bi jih proslavljali, imamo pravzaprav malo.

Novo leto je zasebna zadeva, 27. april smo pred kratkim spet vpeljali, 1. maj se vse bolj spreminja v weekend, 22. julij je sredi poletja in sezone dopustov, 1. november je spet bolj družinski praznik. Ostane dan republike 29. november, posamezni dnevi, ki imajo v koledarjih oznako »pomembnejši« (tako npr. 22. december dan JLA) in ostane občinski praznik.

Šole res prirejajo proslave ob vseh praznikih in zvečine so te proslave skrbno pripravljene ter dobro izvedene. Žal so največkrat samo šolske in jih ne vidi nihče razen otrok in učiteljev.

Drugače pa je proslav presenetljivo malo. Celo večja pozornost je včasih posvečena občinskemu prazniku in obletnicam Prežihove smrti kot naštetim dnevom. Predlani je podpredsednik skupščine občine javno grajal pičlo udeležbo na proslavi dneva republike. Ali je zato lani sploh ni bilo in je bil javno ta dan menda omenjen le v cerkvi, kjer so verniki molili za mir? Privesek — kratek govor in himna — na čast JLA ob otvoritvi kulturnega doma je izzvenel silno klavrno kot nujno zlo, ki ga je pač treba opraviti.

Ni jasno, zakaj imamo tako malomaren odnos do teh stvari, jasno pa je, da nekaj ni v redu z ljudmi, ki so se odrekli starim praznikom, novi pa jim malo ali nič ne po-

KONCERT V ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

V petek, 18. decembra, sta na povabilo ravske mladine v študijski knjižnici koncertirala bratranca Petrača ob klavirski spremljavi dr. Romana Klasinca.

Flavtist Janez Petrač je nižjo gimnazijo in glasbeno šolo obiskoval na Ravnah. 1963. leta je dovršil gimnazijo in srednjo glasbeno šolo v Ljubljani, 1967. leta pa je diplomiral na akademiji za glasbo. Veliki talent in brez dvoma tudi pridnost sta ga po končani akademiji pripeljala na specializacijo v Pariz, kjer je v letih 1967—68 študiral pri slovečem profesorju Gastonu Crunellu na Conservatoire National de Musique. Zdaj je prvi flavtist v simfoničnem orkestru RTV Ljubljana. Da je med drugim zasedel prvo mesto na tekmovanju mladih glasbenikov v Beogradu, kaže, da vodi njegova pot do najvišjih glasbenih sposobnosti.

Violinist Mirko Petrač je 1953. leta dovršil gimnazijo na Ravnah, akademijo za glasbo pa 1961. leta v Ljubljani. Po končanem študiju se je posvetil predvsem pedagoškemu poklicu in je profesor na srednji glasbeni šoli v Mariboru ter koncertni mojster mariborske opere.

Sporod obeh bi skoraj lahko imenovali črto skozi glasbeno zgodovino, saj sta izvajala dela od Bacha in Tartinija do sodobnikov. Bil je to komorno solistični večer na visoki glasbeni ravni, posebno vzdušje pa je ustvarilo tudi branje sodobnih koroških opomenj.

Ugotovljeno je, da je salon knjižnice primeren za prireditve takšne vrste tako po akustiki kot po ambientu. Komorni koncerti ponavadi potekajo v ožjem krogu

poslušalcev (camera — soba), da je stik med izvajalcem in poslušalcem čim tesnejši. Pozdravljamo takšne koncerte vsi po vrsti, pač vsi, ki smo bili oni petek poslušalci. Vsaj takrat smo bili navdušeni in v en glas ugotavljali, da bi moralo biti takšnih večerov še več, ker so za to možnosti. Popolnoma sem se predal valu navdušenja, še dolgo sanjaril o interpretaciji in večeru nasploh, dokler nisem pomislil na klavir, ki je prvi pogoj. Do sedaj je dvakrat romal iz glasbene šole po hodnikih študijske knjižnice v prostor prireditve in nazaj. Pozabil sem na to, da je ta instrument izredno težak, nisem pa pozabil, da je tudi občutljiv in se mu ob vsakem prenašanju občutno zmanjša življenjska doba.

Kako bo z novim, če bo ta zaradi večnih selitev opešal vsaj dvajset let prej kot sicer? Ali ne bi kazalo kupiti klavir in ga stalno imeti v prostoru prireditev? Tudi kot kos pohištva ne bi kvaril videza salona!

KONCERT NAŠE GODBE

Pihalni orkester ravnstvarstva je 27. decembra koncertiral in slavil svoj in dirigentov jubilej. Na odru je bilo 52 godbenikov, dvorana polna.

Težka in mnogokrat prehojena je pot do globljih glasbenih spoznanj danes, ko imamo glasbeno šolo pred nosom, mnogo težja je bila ta pot pred leti. Bili so heroji glasbene umetnosti, prvi temelji orkestra, ki ste ga videli pred seboj. Vzcveteli so, garali in odcveteli. Čas je terjal svoje, razvoj je mlel in predel svojo neizprosno pesem.

Bili so golobradi, dedi, delavci ravnstvarstva fužin. Uho je želelo slišati še kaj drugega od ropota kladiv in strojev, zgarani prsti so hoteli izvabljalati melodije in prnesti na svet vsaj nekaj lepega, pa čeprav le za ceno urice pozabe vsakdanjih skrbi. Vsak dan jih je po šihu vleklo po dolini navzgor in po Brančurčnikovem grabnu, pa spet navkreber k Rogačniku, glasbeno izobraženem pavru. Na polju so garali do večera, se pozno v noč učili trobiti in polni sanj šli s šihom na ših. Tako je bilo pred štiridesetimi in več leti.

Hudi časi so prišli vsem, menda med najhujšimi v zgodovini naših krajev, pa so tudi minili. Četrto stoletje je od takrat. Dolgih 25 let je minilo od časov, ko so bili v 14. diviziji in Tomšičevi brigadi ter štelili le 17 navdahnjenih in navdušenih možakarjev s kapelnikom Kostweinom na čelu, ki je kmalu omagal.

Kraj se je pripravljaj na svoj veliki razcvet, godba je hotela v korak s časom, a je ostala brez kapelnika. S pomočjo sindikata železarne je prišel na Ravne Jožko Herman, vojaški dirigent in velik strokovnjak na področju pihalnih orkestrrov. Že 12. decembra 1945. leta je imel prvi koncert. Od takrat pa do danes se je razvijala njegova zgodovina petindvajsetih let na Ravnah, najtesneje povezana z orkestrom in krajem. Dajal je in zahteval, rušil in na novo gradil; pri vsaki obnovi je to nujnost. Ustvaril je notni arhiv, kot ga nima orkester v državi.

Začel se je strmi vzpon; od najstarejših godbenikov so ostali le še štirje. Drugi so prihajali in odhajali, ker so bili pač tuji. Nekateri so pod težo let žalostni odšli in nujno je bilo treba zagotoviti kader iz vrst

domačinov. Iz glasbene šole so začeli prihajati mladi godbeniki drugi za drugim in vedno več jih je bilo.

Začenjajo se uspehi: prva mesta na okrajnih in republiških revijah, turneje in gostovanja doma in na tujem. Vse je cvetelo in rastlo, le glasbeni šoli so bili skoraj šteti dnevi. Na srečo ji ni bilo usojeno izdihniti, ker je bilo z orkestrom na čelu še nekaj takšnih ljudi, ki so vedeli, da muzikanti ne rastejo za vsakim grmom. Tako danes vidimo več kot tri četrtine mladih obrazov in resno jamstvo za še nadaljnje delo in uspehe. Iz vrst ženske mladine sta se prvi okorajžili priti med nas Anka Borovnikova in Danica Pušnikova. Hvala jima za dober vzgled drugim, ker bosta dokazali, da sta lahko povsem enakopravni članici orkestra.

Mnogo je šolanih — poklicnih glasbenikov — naših domačinov, ki že segajo po najvišjih mestih v slovenskem in državnem merilu. Tu so se rodili, rastle, se šolali, zrastle in nas prerastle.

Četrto stoletje je torej mimo. Niso bili vedno samo rožnati časi, tudi težke ure so bile vmes. Vsak razvoj zahteva mnogo razumevanja in podpore, tega pa nikoli ni preveč. Tudi z orkestrom je tako, čeprav je zmožen častno zastopati kraj in vse, ki ga podpirajo, predvsem pa onega, katerega ime nosi.

Z velikim finalom iz opere »Ero iz onege sveta« je orkester pričel svojo strmo pot navzgor pa tudi koncert. Delo je mojstrovina Jakova Gotovca, ki tvori svojo glasbo predvsem na folklornih prvinah.

O Weberu na našem odru še nismo slišali, zato je bilo tudi prav, da je bil uvrščen v spored. Najljubši instrument mu je bil klarinet in zanj je napisal precej skladb. Med njimi je Concertino, prijetno in ljubko delo v enem stavku. Počasnemu delu sledi tema z dvema variacijama, v katerih ima solist priložnost pokazati, kaj zna. Glasba preide nato v počasni recitativ, v tisti globoki zgodnjemantični barvi klarineta, ki jo je prav Weber odkril in rad uporabljal. Finale skladbo učinkovito zaključuje. Solist je bil Avgust Pogorečnik, študent prvega letnika akademije za glasbo.

Simfonična pesnitev je enostavna orkestralna skladba, ki opisuje ali glasbeno

slika jasno določeno vsebino. Na koncertu je bila izvajana Finska, kjer Jan Sibelius predstavlja svojo deželo. Značilna je izredno globoka in slovesno trpka melodika, pač svojstvena za avtorja in njegovo domovino.

Po odmoru se je orkester poslovil od klasičnega glasbenega izročila in velikim glasbenim preteklosti ter pogledal še na sodobnejšo plat, torej izvajal dela nam časovno bližjih avtorjev. To so zanimive, drzne harmonije, bogata instrumentacija in razni ritmi, svojstveni več ali manj za izvenevropske narode. Poslušalca naj ni motilo dejstvo, da je tu in tam zvenelo precej neblagozvočno, torej disonančno, ker ima moderna muzika v sebi precej takšne harmonije, kakršne naša ušesa še niso povsem vajena. Takšna je pač razvojna pot in posebnost sodobnejše muzike in upajmo, da so jo poslušalci skušali razumeti, saj kljub temu ni brez privlačnosti.

S suito Paso flamenco je Kees Vlak imenitno predstavil osnovne elemente španske folklore. Orkester je izvajal vse tri stavke, kot sledijo:

Paso doble — ameriški ples španskega izvora,

Bolero — španski ljudski ples,

Flamenco — melodija in ples andaluzijskih ciganov.

Invencija ali domislica je kratka skladba brez določene vsebine. Izvajane so bile tri invencije Pi Scheferja.

Po svoje je bila zanimiva Schorrerjeva Mala suita za pihalni orkester, kjer je blues vsekakor posebnost. Na osnovno temo trombona so si ostali solisti izmišljali, torej improvizirali sorodne figurirane melodije, ki morajo biti harmonsko in stilno usklajene z osnovno melodijo. Solisti so bili: Alojz Lipovnik — trombon, Anton Oder — kornet, Edo Kričej — saksofon. S Schorrerjevo Tridelno suito v enem stavku je orkester svoj koncert učinkovito zaključil.

Na tem mestu v imenu godbenikov najlepša hvala za pomoč vsem, ki so orkester moralno in materialno podpirali, predvsem pa matičnemu kolektivu — Železarni Ravne.

Ivan Gradišek

ŠPORTNE VESTI

18. STROKOVNI ODBOR PRI OBČINSKI ZVEZI

Pred velikim številom vzgojiteljev smučanja iz slovenjegraške, radeljske, dravograjske in naše občine je bil v decembru na Ravnah ustanovljen strokovni odbor za smučarske vaditelje, učitelje in trenerje. Do ustanovitve tega strokovnega odbora je prišlo na pobudo občinske zveze, ki stalno skrbi za kadrovanje trenerskega in sodniškega kadra. Ker so bili vsi vzgojitelji smučanja na našem območju prej člani mariborskega področnega zbora, je občinska zveza z anketo vprašala vse vaditelje, učitelje in trenerje smučanja iz naše regije, če bi hoteli aktivno sodelovati v zboru, ki bi zajel ožje območje. Po pritrdilnih odgovorih večine se je občinska zveza odločila za ustanovitev tega odbora.

Strokovni odbor bo moral skrbeti za organizacijo in izvedbo smučarskih tečajev za začetnike in bo moral zaradi tega tesno sodelovati s šolami, saj so prav šolske počitnice tisti čas, ko je izvedba tečajev najbolj primerna in tudi najbolj potrebna. Seveda pa bo moral strokovni odbor skrbeti tudi za izpopolnjevanje znanja svojih članov in za širjenje svojih vrst z novimi kadri in bo moral zaradi tega že letos organizirati nove tečaje za smučarske vaditelje.

Na prvem sestanku je bil za predsednika odbora izvoljen tovariš Dominik Kos z Ravne, podpredsednik je tovariš Tomaž Šipek iz Mežice, člani pa so še Zmagaj (Črna), Čepelnik (Prevalje), Fanel (Ravne), Gregor (Slovenj Gradec), Volčanšek (Dravograd) in Tomažič (Radlje). Občasna člana odbora sta trener skakalcev iz Črne

Pudgar, ter trener tekačev z Raven Kece-
rin.

Ko čestitamo izvoljenemu odboru, želi-
mo, da bi strokovni odbor za vaditelje, učitelje in trenerje smučanja dobro delal in bil koristen člen pri vzgoji naših najmlajših smučarjev.

ODBOJKARSKA VEST

Strokovni odbor za odbojko pri občinski zvezi za telesno kulturo je v decembru lani na Prevaljah organiziral in izvedel odbojarski turnir za ekipe pionirjev osnovnih šol v naši občini. Udeležba je bila polnoštevna in to je ponovni dokaz, da je odbojka v naši dolini razvit in priljubljen šport.

Prvo mesto na tem turnirju so osvojili pionirji šolskega športnega društva Pionir z ravenske osnovne šole, drugo mesto pionirji osnovne šole Črna, tretji so bili pionirji iz Mežice, četrti pa člani šolskega športnega društva Mladost s Prevalj.

Strokovni odbor za odbojko bo v tem mesecu organiziral še en tak turnir za pionirje in v bližnji bodočnosti tudi za pionirke, spomladi pa mogoče začel z redno občinsko odbojarsko ligo za pionirje in pionirke, kar bi bil seveda najboljši način tekmovanja v odbojki tudi za najmlajše.

FILM O TELESNI KULTURI V NAŠI DOLINI

V decembru lanskega leta smo imeli pri nas še en velik športni, pravzaprav tudi kulturni dogodek. V mali dvorani na Rimskem vrelcu je bila premiera 8-mm barvnega filma o telesni kulturi na Koroškem. O tem dogodku bodo morali (seveda če bodo smatrali za potrebno) pisati drugi, mi pa zabeležimo samo par besed o namenih, ki jih ta film ima.

Celovečerni 8-mm barvni film o telesni kulturi na Koroškem prikazuje telesno-vzgojno in športno dejavnost Mežiške doline in v spremni besedi seznanja gledalca tudi z zgodovinskim razvojem športne in telesne kulture v naši dolini. Zaradi takega dokumentarnega prikaza je film sorazmerno dolg, saj traja 2 uri in pol.

Film ima tri pglavitne namene:

1. da s prikazovanjem po šolah in mladinskih aktivih vzpodbudi našo mladino k še množičnejšemu vključevanju v telesno kulturo in šport,
2. da s prikazovanjem po delovnih in družbenopolitičnih organizacijah dokaže dejavnost področja, ki ni vedno pravilno vrednoteno,
3. pomeni zbrano dokumentacijsko gradivo, ki svojo vrednost lahko samo stopnjuje.

Film lahko predvajamo skupaj, lahko pa ga predvajamo tudi po kolobarjih (eden traja približno pol ure), in imamo tako možnost, da predstavimo ob določenem času določeno športno panogo. (Konkretno četrti kolobar je izključno posvečen vsem trem smučarskim panogam v naši dolini, skokom, tekom in alpskemu smučanju. Tega seveda lahko vrtimo na vseh sestankih in občinskih zborih smučarskih klubov.)

Občinska zveza za telesno kulturo Ravne je pridobila delovne organizacije iz države in inozemstva za reklamno oglašanje v tem filmu, tako da so stroški pokriti z iztržkom od reklamnih oglasov. -ate-



Predsedniki strokovnih odborov in člani predsedstva ObZTK

KEGLJANJE

V počastitev dneva JLA so tudi letos organizirali tradicionalni troboj pripadniki ljudske milice, cariniki in dimnikarji ter se pomerili v kegljanju, streljanju in šahu.

Tudi letos so bili najbolj učinkoviti strelci pripadniki ljudske milice, saj so nastreljali kar 555 krogov. Drugi so bili cariniki s 467 krogov in tretji dimnikarji z 248 krogov. Najboljši strelec je bil Ignac Radjenovič, LM, 151 krogov, 2. Ivan Princ, LM, 147, 3. Drago Ognjanovič, carina, 140 itd.

Pri kegljanju so tekmovali v disciplini 4 × 50 lučajev na kegljišču KK Fužinarja. Dimnikarji so se krepko oddolžili za tretje mesto v streljanju. Kaže, da jim težka 160 mm krogla bolj ustreza kot strelno orožje. Prvo mesto so osvojili dimnikarji s skupno 685 podrtimi keglji, drugi so bili po hudi borbi s cariniki končno pripadniki LM s 665 porušeni keglji, cariniki pa so ostali za njimi le za 4 keglje.

Najboljši posameznik je bil Jože Klemen s 197 podrtimi keglji, dimnikar, 2. Alojz Breznikar, LM, 188, 3. Ivan Princ, LM, 184 itd.

Nazadnje so se udarili še v šahu. Preseñenje je bilo z osvojitvijo prvega mesta, ki ga je zasedla ekipa dimnikarjev z osvo-

jitvijo vseh 12 točk. Cariniki so se morali zadovoljiti z drugim mestom ali 8 točkami, tretji so bili pripadniki ljudske milice s 4 točkami. Najboljši šahist je bil dimnikar Roman Štumberger s 4 točkami, drugi tudi dimnikar Anton Leskovšek s 4, tretji Dušan Kukovec, dimnikar, s 3 točkami itd.

Zmagovalci troboja v vseh treh panogah so bili to pot dimnikarji z 11 točkami in prejeli prehodni pokal. Drugi so bili milčniki z 9 točkami in tretji cariniki s 7 točkami.

Najboljši posamezniki v posameznih disciplinah so prejeli diplome in lepe praktične nagrade. Zmagovalni ekipi ter vsem odličnim posameznikom naše iskrene čestitke z željo, da bi njihovemu zgledu sledile tudi druge ekipe raznih gospodarskih organizacij, ustanov ter podjetij. H. O.

KLUBSKI PRVAKI TOMO BANKO, JOŽE HAVLE TER FRANC GROBELNIK

Z nastopom kegljaške sezone so zelo oživele kegljaške steze KK Fužinarja. Vsi se marljivo pripravljajo za prva tekmovanja. Da bi preizkusili svoje moči in znanje, so organizirali klubsko prvenstvo posameznikov vseh treh kategorij kegljačev.

Najprej so pričeli starejši člani in odigrali štiri kola po 100 lučajev. Zvrstili pa so se po štirih nastopih takole: 1. Franc Grobelnik 1658 podrtih lesov, 2. Stanko Štor 1550, 3. Jože Škof 1426, 4. Anton Čop 1336, 5. Albin Čeh 1332 itd.

V konkurenci mladincev je nastopilo 5 tekmovalcev v disciplini 4 × 100 lučajev. Njihov vrstni red je naslednji: 1. Jože Havle 1698, 2. Edo Sagernik 1638, 3. Janko Havle 1636, 4. Albin Kapel 1527, 5. Samec Franc 1518.

Člani žal niso vsi nastopili, sodnikom se je prijavilo 12 tekmovalcev. Uvrstili pa so se takole po 4 nastopih: 1. Tomo Banko 3429, 2. Mirko Hrovatič 3375, 3. Toni Senica 3317, 4. Ivo Mlakar 3290 5. Jože Kotnik 3289 itd.



Zasluzeno priznanje naši občinski zvezi za telesno kulturo

To so obenem tudi kandidati za sestavo moštva za tekmovanje v slovenski republiški ligi. Žal nimamo rezultatov odličnega tekmovalca Trstenjaka, ker se je prepozno vključil v trening, toda upamo, da bomo kasneje v ligi kaj več slišali o njem.

H. O.

STRELJANJE

Strokovni odbor za strelski šport je organiziral prvo občinsko kontrolno tekmovanje z zračno puško. Tekmovanja so se udeležili strelci iz vseh treh družin in je bilo doseženih nekaj dobrih rezultatov. Sodelovalo je 15 članov in 8 pionirjev.

Že na prvem tekmovanju je pokazal občinski prvak za leto 1970 Anton Špegel, da je že na začetku sezone v formi. Prav tako Korinšek in četrtoplasirani na republiškem prvenstvu 1970 Podbevšek Jože ne zaostajata za prvakom. Vrh se vztrajno približuje naš občinski mladinski in regionalni prvak Vlado Homan, tretji na republiškem tekmovanju z MK puško za leto 1970 med mladinci.

Rezultati prvega kontrolnega tekmovanja: 1. Anton Špegel 352 krogov, 2. Evgen Korinšek 351, 3. Jože Podbevšek 345, 4. Vinko Zatler 344, 5. Vlado Homan 328, 6. Hinko Pepevnik 328 vsi SD Knez Pepi, Ravne, 7. Franc Kordež 315, SD Markovič Kristl Črna, 8. Avgust Ketiš 309 Ravne itd.

Rezultati pionirjev: 1. Branko Drvodel 143 krogov, 2. Zlatko Žunko 138, 3. Marjan Kovšek 124, 4. Jože Potočnik 114, 5. Ivan Dreksler 113 vsi Ravne, 6. Bojan Svetina 108, SD »TON« Mežica, 7. Milan Antolič 103 Ravne in 8. Janko Kraševic 99, SD »TON« Mežica.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da je že letos doseglo norme za »dobrega strelca — pionirja« pet pionirjev, in sicer: 1. Slavko Cifer 151 krogov, 2. Franjo Jež 148, 3. Branko Drvodel 143, 4. Jože Lasnik 141 in 5. Franc Kotnik 141.

V novi sezoni si želimo vsi čimveč tekmovanj, ker je tekmovanje najboljši trening.

MEDOBČINSKA LIGA V STRELJANJU

Na pobudo občinskega strelskega odbora Velenje se je ustanovila liga severovzhodne Slovenije v streljanju z zračno puško. V tej ligi naj bi sodelovalo pet občin širše koroške regije, in sicer Dravograd, Radlje, Slovenj Gradec, Velenje in Ravne. V to ligo so se z veseljem vključile občine Slovenj Gradec, Velenje in Ravne, strelci iz Dravograda in Radelj pa se niso odzvali.

Prvo kolo je bilo »odstreljano« v Velenju 13. decembra. Prvo mesto je osvojila ekipa ravenških strelcev z rezultatom 1672 krogov pred Velenjem in Slov. Gradcem 1647. Med posamezniki je bil najboljši Anton Špegel Ravne s 352 krogi pred Marjanom Matvozom Slovenj Gradec s 345 in Evgenom Korinškom Ravne 338.

Drugo kolo je bilo 20. decembra na Ravnah, kjer je bil vrstni red nekoliko spremenjen. 1. Ravne 1666 krogov, 2. Slovenj Gradec 1634, 3. Velenje 1596. Posamezno je bil 1. Anton Špegel Ravne 354, 2. Marjan Matvoz Slovenj Gradec 339, 3. Vlado Homan Ravne 339, 4. Hinko Pepevnik Ravne 338 itd.

Po drugem kolu vodijo strelci z Raven s 6 točkami, Velenje in Slovenj Gradec pa

si delita 2. in 3. mesto s 3 točkami. Zimski del ligaškega tekmovanja ima 6 kol, to je v vsakem kraju sodelujočih ekip po dve srečanji. Skupni ekipni zmagovalec po točkah bo prejel lep pokal, najboljši posamezniki pa praktična darila in diplome.

-ervi-

OBRATNE NEZGODE V DECEMBRU 1970

Tit Kraker, livarna — pri prekladanju livarskih okvirov mu je eden zdrsnil na mezinec leve roke.

Mihael Pšeničnik, čistilnica — pri obračanju ulitka se je ta skotalil in mu stisnil sredinec desne roke.

Rudolf Čuješ, valjarna — pri odpenjanju verige z veza gredic mu je gredica stisnila mezinec desne roke.

Helmut Kojc, mehanska obdelovalnica — pri brušenju sekača na stabilnem brusilnem stroju mu je sekač zdrsnil, pri tem pa si je obrusil palec desne roke.

Ignac Mager, čistilnica — pri avtogemnem rezanju ulitka se je ta prevesil in se mu skotalil na nart leve noge.

Franc Konečnik, čistilnica — pri zlaganju ulitkov si je poškodoval levo nogo.

Maks Kolar, valjarna — pri zlaganju valjanih palic se je ena skotalila z adjusterske police in mu poškodovala kazalec leve roke.

Stanko Rus, valjarna — pri montaži valjarskega ogrodja ga je valj stisnil za prst desne roke.

Štefan Čebulj, livarna — pri izvlačevanju nalitkov je stopil na sosedno mizo, pri tem pa si je zvinil desno nogo v gležnju.

Stanko Sever, kovačnica — pri nameščanju kotvenega vijaka na krožno žago je ta zdrsnil iz dodajalnega vozička in ga oplazil po levi nogi.

Ivan Mesarič, gradbeni remont — pri razrezovanju hloda je prišlo na cirkularski do povratnega udarca in ga je hlood zadela na levo stran podtrebušja.

Ivan Matjašec, strojni remont — pri brušenju robov kotalnih koles mu je tujek padel v oko.

Roman Rudolf, topilnica — s pomočjo električnega mostnega žerjava je dvignil ulitek, nakar pa stopil stran, pri čemer si je zvinil desno nogo v kolenu.

Urbancl Valentin, strojni remont — ko se je hotel prepričati, če je pred nekaj časa zamenjani cilinder na turbini velebratorja pravilno pritrjen, se je vzel po lestvi na velebrator. Ko se je povzpел na vrh, mu je postalo slabo. Zagrabil je za tekočo jermenico elevatorja, pri čemer mu je potegnili mezinca desne roke med jermen in jermenico in ga mu odrezalo v prvem členu.

Anton Pesičar, čistilnica — pri brušenju jeklenega ulitka mu je padel tujek v desno oko.

Jože Trbovšek, čistilnica — pri uravnavanju ulitka je ta zdrsnil, pri čemer je dobil desno roko med drugi ulitek in si poškodoval kazalec desne roke.

Rudolf Kojzek, čistilnica — pri obračanju ulitka s pomočjo električnega mostnega žerjava so popustile klešče in mu je ulitek zdrsnil na zapestje desne roke.

Ivan Repotočnik, topilnica II. — pri uravnavanju kokilnih kap se je ena zavrtela in mu padla na nart leve noge.

Naša upokojenca

Vasilij Terseglav, roj. 7. junija 1913, v železarni od 1. februarja 1961 kot direktor APS. Inval. upok. 1. dec. 1970



Anton Štrigl, roj. 9. decembra 1922, v železarni od 1. marca 1951, nazadnje v čistilnici kot brusilec na rafami. Inval. upok. 19. dec. 1970

DECEMBRA SO NASTOPILO DELOVNO RAZMERJE

Viktor Uršej — PK, Vojko Faletov — KV, Marjan Pučl — KV, Emil Rožanc — NK, Anton Bertalančič — SS, Bogomir Podojsteršek — NK, Mirko Vnuk — NK, Hajrudin Arnautovič — NK, Miralem Arnautovič — NK, Ramo Suljič — NK, Nesib Aganovič — NK, Luka Šardi — KV, Jože Slemnik — PK, Flora Javornik — NSS, Janez Pavlinič — NK, Otilija Kolar — NS, Drago Godec — PK, Marija Krajnc — NS, Anton Lačen — KV, Robert Robnik — KV, Maks Čas — NK, Vlado Krpan — NK, Leopold Gorinšek — NK, Herbert Sivka — VSS.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Rajko Robida — KV, Radovan Doroslavac — KV, Mihael Dirntiš — PK, Vasilij Terseglav — SS, inž. Jože Fras — VS, Mira Doroslavac — NS, Mirko Podržan — NK, Hilda Cesnik — NK, inž. Hugo Polajner — VS, inž. Franjo Geč — VS, Ljudmila Kurnik — NS, Jože Šisernik — VK, Jože Hrašnan — NK, Marija Gorenšek — SS, Milan Krejan — KV, Miroslava Kraiger — NSS, Emil Mesner — NK, Jože Štehar — KV, Niko Ivartnik — NK, Marjan Majcen — KV, Ignac Brodnik — KV, Jože Orter — KV, Anton Štrigl — KV, Vinko Perše — KV, Slavko Cokan — PK, Milan Radošević — KV, Jože Komar — KV, Srečko Pečnik — NK, Franc Sovič — NK, Anton Kobolt — NK, Ivan Meh — KV, Ivan Kac — KV.

PRIJATELJEM ŠAHA

Iz tehničnih razlogov ni objavljen članek o dejavnosti naših šahistov. Priobčili ga bomo v prvi naslednji številki.

Urednik

Zakonska

Žena: »Moj mož se hoče ločiti, jaz prav tako. To je prvič v najinem zakonu, da sva o kakšni stvari enotnega mnenja.«